

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	2820 Початкова освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	013 Початкова освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2820
Назва ОП	Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сіранчук Наталія Миколаївна, Талалаєва Ольга Сергіївна, Глійчук Любомира Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	20.09.2021 р. – 22.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1AEvO3JPKVvb51wSvQ27wEG9xJ9_XZHV3/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1ko-O3MYdcNRRDrFLC9u8XFB_93v_-QiT/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час акредитаційної експертизи освітньої програми 013 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича експертна група пересвідчилася, що підстав для схвалення рішення про відмову в акредитації ОП немає. Експертна група з'ясувала, що зміст освітньої програми та її реалізація відповідають критеріям акредитації. Освітня програма має чітку структуру, її обсяг відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження студентів. Освітня програма забезпечує формування необхідних професійних компетентностей та soft skills здобувачів вищої освіти. ОП 013 Початкова освіта комплексно поєднує навчання і дослідження в умовах дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу. Академічна і професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників регулюється процедурами конкурсного відбору, забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу. В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості викладання і навчання. Освітня програма 013 Початкова освіта постійно оновлюється, має перспективи та необхідні ресурси для розвитку і подальшого удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича створено освітнє середовище, що задовольняє потреби здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників, які залучені до викладання на ОП 013 Початкова освіта. Мета ОП корелює з місією ЗВО, ураховано регіональний контекст, тенденції розвитку галузі і ринку праці. Наявна тісна співпраця із стейкхолдерами на етапі започаткування, перегляду і реалізації ОП, врахування у її змісті та структурі найкращих практик вітчизняного і зарубіжного досвіду аналогічних програм. Орієнтованість ОП на формування soft skills здобувачів. Наявність широкого спектру вибіркового дисциплін та можливості обирати курси за вибором з інших ОП. Імплементация досвіду, отриманого у процесі проходження викладачами стажувань, участі у міжнародних проєктах і конференціях у змістове наповнення ОК і в організацію освітнього процесу в цілому. Партнерські відносини із закордонними і українськими ЗВО у межах яких відбуваються спільні заходи, гостьові лекції та обмін досвідом, навчання здобувачів за програмою «Подвійний диплом» (WSL). Організація дистанційного і змішаного навчання на платформі Moodle, а також із використанням сервісів Zoom, Google Meet, Google Classroom та ін. Наявні дієві механізми популяризації академічної доброчесності, запобігання проявам недоброчесності серед студентів та НПП. Поширена практика залучення роботодавців і фахівців-практиків до організації та реалізації освітнього процесу, проведення аудиторних занять, практичної підготовки і підсумкової атестації здобувачів. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою й уможливорює забезпечення необхідного рівня професіоналізму для успішної реалізації ОП. Наявна унормована система заходів матеріального і морального стимулювання НПП, підвищення кваліфікації та рейтингового оцінювання діяльності кафедр ЗВО і викладачів. Безкоштовний доступ здобувачів і НПП до інформаційних ресурсів, наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, наявність електронного репозитарію кваліфікаційних робіт. Дієва система моніторингу якості ОП шляхом проведення анонімного опитування здобувачів, викладачів, випускників і роботодавців. Функціонування лабораторій «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна», «Теорія і практика розвитку Нової української школи». Створено і забезпечено діяльність Асоціації випускників з метою отримання інформації про працевлаштування та відслідковування кар'єрного шляху фахівців початкової освіти. Наявна практика матеріальної підтримки осіб, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на Covid-19. ОП 013 Початкова освіта, силабуси всіх ОК, нормативно-правова база знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група слабкими сторонами вважає відсутність у складі проєктної групи ОП здобувачів вищої освіти; оприлюднених результатів опитування стейкхолдерів на сайті ЗВО; практик залучення студентів до грантових проєктів, участі у стипендіальних програмах; унормованого перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, в межах вивчення ОК. Експертна група рекомендує: увести здобувачів вищої освіти до складу проєктної групи ОП; у рецензіях стейкхолдерів на ОП відображати пропозиції щодо удосконалення ОП і зазначити дати надання рецензій; посилити інформування та залучення викладачів і студентів до участі у програмах академічної мобільності, грантових проєктах, стипендіальних програмах; врегулювати процедуру визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, в межах вивчення окремих модулів і тем навчальних дисциплін; розглянути можливість підсилення мовної складової ОП; підвищити публікаційну активність викладачів у виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science; оприлюднювати результати опитування, зауваження та пропозиції всіх груп стейкхолдерів щодо удосконалення ОП на сайті Університету; систематично здійснювати оновлення інформаційних ресурсів сайту ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета і цілі ОП 013 Початкова освіта спрямовані на підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних педагогічних фахівців, які досконало володіють професійними компетентностями для організації ефективної педагогічної діяльності і наукового пошуку в освітньому середовищі Нової української школи, здатні здійснювати освітній процес на засадах партнерської взаємодії, виконувати нестандартні завдання, вирішувати проблеми інноваційного і науково-дослідницького характеру у галузі сучасної початкової освіти, готові до особистісного розвитку і професійного зростання. Визначені цілі ОП прямо пов'язані з імплементацією Стратегічного плану розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 роки (<https://cutt.ly/OWMP8or>). Місія Університету – інновативність, збалансованість, успіх – реалізується через розвиток системи освіти та наукової діяльності шляхом підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства, а також розвиток наукових пріоритетів, наукових шкіл та інноваційної складової. Цілі освітньої програми чітко корелюють із Стратегічним планом розвитку факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2020-2026 роки (<https://cutt.ly/oWMKfJg>), Концепцією розвитку університету на 2012-2022 рр. (<https://cutt.ly/2WMKCEo>). У ході зустрічі декан факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Федірчик Т.Д. наголосила на тому, що у 2019 р. було оновлено та узгоджено мету ОП 013 Початкова освіта із місією і візією Університету, зокрема у параметрах щодо формування конкурентоспроможного фахівця, активності та соціального партнерства, що реалізується в обов'язковій та вибірковій складових ОП. Особливість ОП 013 Початкова освіта полягає у тому, що освітній процес побудовано на студентоцентрованому і практико-орієнтованому підходах до професійної підготовки здобувачів, зорієнтовано на формування універсальних (soft skills) і професійних (hard skills) навичок, набуття досвіду роботи за типовими альтернативними програмами в умовах Нової української школи з урахуванням сучасних світових тенденцій розвитку освіти. Гарант ОП Романюк С.З. зауважила, що конкурентоспроможність фахівців забезпечується тісною співпрацею зі стейкхолдерами, постійним залученням роботодавців до організації освітнього процесу на ОП, набуттям досвіду роботи за альтернативними програмами «Розвивальне навчання» та «Інтелект України», врахуванням досвіду вітчизняних і міжнародних програм під час реалізації ОП, підготовкою випускників до професійної діяльності в полікультурному регіоні.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ з'ясувала, що пропозиції та рекомендації стейкхолдерів відображені у цілях ОП та ПРН. Так, Палійчук О.М. (начальник управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області) зауважила на доцільності відображення у назві практики її педагогічного спрямування; Паламар Н.М. (заступник директора Чернівецької спеціалізованої школи I ступеня №23) внесла пропозицію доповнити перелік дисциплін курсами ОК4, ВКС5 (протокол №10 від 15.05.2018 р.); Цуркан Л.П. (директор Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації) запропонувала посилення методичної складової практичної підготовки; Намака О.С. (директор КУ «Глибоцький центр професійного розвитку педагогічних працівників») і Косован О.К. (головний спеціаліст управління освіти Чернівецької міської ради) зауважили на доповненні вибіркової компоненти курсами ВКС8, ВКС14, ВКС15, ВКС23, ВКС29 (протокол №7 від 28.12.2020 р.); Лупуляк О.Г. (директор Коровійської ЗОШ I-III ступенів) акцентувала на введенні дисципліни, яка б поглиблювала регіональний компонент (протокол №14 від 14.05.2020 р.), що втілено у змісті курсу ОК5. Враховуючи пропозиції представників академічної спільноти (проф. Янкович О.І. – ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, проф. Комар О.А. – УДПУ ім. Павла Тичини, проф. Оліяр М.П. – ДВНЗ «ПНУ ім. Василя Стефаника») внесено зміни у формулювання загальних і спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання, відкоректовано назви курсів ОК1, ОК3, ОК10 (протоколи Вченої ради університету №9 від 02.09.2018 р., №1 від 01.02.2021 р.). Здобувачі Ніколайчук А., Ластівка Ю., Коваль О. висловили побажання щодо вивчення дисциплін, які б забезпечували формування готовності до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (протокол №10 від 15.05.2018 р.), доповнення переліку вибірових компонент курсом ВКС12 (протокол №7 від 28.12.2020 р.) і дисциплінами з проблем розвивального навчання, моніторингу навчальних досягнень учнів, інноваційних моделей навчання (протокол №14 від 14.05.2020 р.). ЕГ засвідчує, що пропозиції здобувачів щодо оновлення вибіркової компоненти (протокол Вченої ради університету №1 від 01.02.2021 р.), а також формування у здобувачів здатності застосовувати інноваційні та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи враховано (ПР-03, ПР-05), що підтвердили під час онлайн спілкування випускники ОП. У ході зустрічей з фокус-групами з'ясовано, що пропозиції щодо удосконалення ОП стейкхолдери надавали під час засідань кафедр, проведення вебінарів, круглих столів, методичних семінарів, захистів практик (<https://cutt.ly/vEz2i06>, <https://cutt.ly/DEz2shq>, <https://cutt.ly/sEz2gUr>, <https://cutt.ly/MEz2xwq>, <https://cutt.ly/JEz8p54>, <https://cutt.ly/MEz8Q8J>, <https://cutt.ly/kEz8UL4>), а також шляхом заповнення анкет, які

розміщені на сайті кафедри у вкладці «Громадське обговорення» (<https://cutt.ly/4EzSnLR>). На сайті кафедри розміщена таблиця пропозицій та результати внесених змін в ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/kEzAYd5>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та ПРН ОП відображають тенденції розвитку спеціальності, галузевий і регіональний контекст, ринок праці, досвід вітчизняних та іноземних освітніх програм. Ректор Петришин Р.І. зауважив, що Університет є єдиним закладом вищої освіти у Чернівецькій області, який здійснює підготовку здобувачів за ОП 013 Початкова освіта. Перший проректор Балух В.О. наголосив, що спеціальність є дуже популярною серед вступників, на державні місця вступають абітурієнти з високими конкурсними балами. Гарант ОП Романюк С.З. запевнила, що ОП забезпечує потребу у вчителів початкової школи не тільки Чернівецької, а й частково сусідніх областей. У ході зустрічі з роботодавцями (Намака О.С., Косован О.К., Лупуляк О.Г., Паламар Н.М., Кобевко А.П., Палійчук О.М.) було акцентовано на тому, що особливості ОП пов'язана з існуючим попитом на вчителів початкової школи у регіоні, специфіка якого визначається його поліетнічним складом і багатомовністю, що потребує підготовки висококваліфікованого фахівця, який досконало володіє українською мовою і здатен працювати у школі з мовами навчання національних меншин. ОП забезпечує набуття здобувачами досвіду роботи за типовими альтернативними програмами «Розвивальне навчання» та «Інтелект України», за якими здійснюється навчання в школах регіону. Регіональний контекст відображено у тематиці кваліфікаційних робіт (<https://cutt.ly/LELtPLO>). Свідченням потреби регіону у вчителів початкової школи є аналітична довідка про моніторинг стану працевлаштованості випускників кафедри, яка міститься у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/KEgxXL>), а також наявність значної кількості працевлаштованих здобувачів (1 курс (5 за НП) – 8 осіб д.ф.н., 2 курс (6 за НП) – 20 осіб д.ф.н). У процесі розробки та оновлення ОП було враховано вимоги Державного стандарту початкової освіти, положення Концепції «Нова українська школа» і Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», а також досвід і найкращі практики аналогічних програм вітчизняних та зарубіжних ЗВО. За результатами такого аналізу були внесені відповідні зміни у ОП, зокрема узгоджено перелік ОК нормативного і вибіркового блоку (НПУ ім. М.П.Драгоманова, ДВНЗ «ПНУ ім. Василя Стефаника»), запроваджено організаційно-методичну практику (КПНУ ім. Івана Огієнка), розширено спектр вибірових дисциплін, внесено зміни у формулювання ПРН, які забезпечують формування soft skills (ТНПУ ім. Володимира Гнатюка), посилено інтеграцію освітнього процесу і науково-дослідницької роботи (УДПУ ім. Павла Тичини). За словами гаранта ОП Романюк С.З., у процесі розробки ОП було проаналізовано зарубіжний досвід підготовки фахівців у Жешувському університеті, Вищій лінгвістичній школі у м.Ченстохово, Гданській вищій гуманітарній школі, співпраця з якими регламентується укладеними угодами (<https://cutt.ly/SWM6pfh>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній. Розроблена ОП відповідає вимогам сьомого рівня Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. №1341, зі змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 25.06.2020 р. №519). В ОП інтегральну компетентність випускника сформульовано як здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності у сфері початкової освіти (<https://cutt.ly/zW2wlpS>). ЕГ встановила, що результати навчання групи «Знання» передбачають оволодіння випускниками сучасними науковими здобутками у сфері професійної діяльності, формування оригінального мислення, критичного осмислення проблем і проведення досліджень у галузі та на межі галузей знань (ПР-01, ПР-07, ПР-08, ПР-09, ПР-10, ПР-11, ПР-12). Результати навчання групи «Уміння / навички» містять спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, які необхідні для проведення досліджень та провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур, здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі у широких і мультидисциплінарних контекстах, нових і незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності (ПР-01, ПР-03, ПР-04, ПР-06, ПР-07, ПР-08, ПР-09, ПР-10, ПР-11). Результати навчання групи «Комунікація» визначають здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами, ініціювати партнерські відносини із різними соціальними і професійними інституціями, залучати до інноваційної діяльності однодумців, здійснювати просвітницьку діяльність, організовувати співпрацю на засадах толерантності і партнерської взаємодії, встановлювати міжособистісну комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу (ПР-02, ПР-05, ПР-06, ПР-07, ПР-08, ПР-09, ПР-11). Група результатів навчання «Автономія і відповідальність» передбачають здатність брати на себе відповідальність, ухвалювати конструктивні рішення і оцінювати результати діяльності, генерувати нові ідеї та впроваджувати їх в освітню практику, навчатися впродовж життя (ПР-03, ПР-04, ПР-06, ПР-09, ПР-10, ПР-11). ЕГ встановлено, що в ОП враховано вимоги чинного Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 р. №87, зі змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 24.07.2019 р. №688) та Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Мінекономіки України від 23.12.2020 р.

№2736). У робочих програмах і силабусах наявний перелік компетентностей та ПРН, що формуються у процесі вивчення того чи іншого курсу (<https://cutt.ly/OExldDG>). Визначені в ОП ПРН представлені у Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Орієнтація ОП на задоволення попиту ринку праці Чернівецької та прилеглих областей, урахування регіонального контексту і тенденцій розвитку спеціальності. 2. Тісна співпраця із стейкхолдерами під час реалізації та оновлення ОП, формулювання цілей та програмних результатів навчання. 3. Урахування у змісті та структурі ОП найкращих практик вітчизняного і закордонного досвіду аналогічних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Включити до складу проектної групи ОП 013 Початкова освіта здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. 2. У рецензіях стейкхолдерів на ОП відображати пропозиції щодо удосконалення ОП та зазначати дати надання рецензій. 3. Оприлюднювати результати опитування стейкхолдерів щодо змісту ОП та висловлених пропозицій її удосконалення на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Наявна відповідність Критерію 1. ОП 013 Початкова освіта розроблено з урахуванням регіонального контексту та тенденцій розвитку спеціальності, орієнтована на задоволення потреб ринку праці Чернівецької і прилеглих областей у вчителів початкової школи. ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії і візії ЗВО. Розроблення, реалізація і удосконалення ОП здійснюється у тісній співпраці зі стейкхолдерами. У змісті і структурі ОП враховано найкращі практики вітчизняного і закордонного досвіду подібних програм підготовки вчителів початкової школи. Експертна група констатує, що до складу проектної групи ОП не входять здобувачі вищої освіти, у рецензіях на ОП відсутні дати підписання та пропозиції стейкхолдерів щодо її покращення. Позитивним впливом на удосконалення ОП позначиться оприлюднення результатів анкетування стейкхолдерів на офіційному сайті Університету. Слабкі сторони носять рекомендаційний характер, визначаються експертною групою як несуттєві і такі, що можуть бути виправлені у процесі оновлення ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття ступеня вищої освіти магістра становить 90 кредитів ЄКТС. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта для другого (магістерського) рівня на час акредитаційної експертизи відсутній. ОП та навчальний план розроблені відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/SW9bTFe>) і Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/lW9nq55>). Обсяг обов'язкових компонентів ОП складає 60 кредитів ЄКТС (67%), вибіркового компонентів – 30 кредитів ЄКТС (33%). ОП сприяє досягненню програмних результатів навчання шляхом впровадження в освітній процес обов'язкових компонентів, які забезпечують набуття здобувачами професійних компетентностей. Обов'язкові компоненти ОП включають такі ОК: «Освітня політика України в умовах євроінтеграції» (3 кредити ЄКТС), «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи» (4 кредити ЄКТС), «Методологія та методика наукових досліджень» (4 кредити ЄКТС), «Актуальні проблеми початкової школи» (3 кредити ЄКТС), «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі» (4 кредити ЄКТС), «Актуальні питання у навчанні математичної освітньої галузі в початковій школі» (4 кредити ЄКТС), «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую

світ» у початковій школі» (5 кредитів ЄКТС), «Інноваційні підходи до вивчення технологічної та мистецької освітніх галузей у початковій школі» (4 кредити ЄКТС), «Технологія інклюзивного навчання у початковій школі» (3 кредити ЄКТС), «Педагогічна акмеологія» (3 кредити ЄКТС), «Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів» (3 кредити ЄКТС). Практичну підготовку здобувачів до професійної діяльності забезпечують професійна (педагогічна) практика (11 кредитів ЄКТС) і професійна (організаційно-методична) практика (3 кредити ЄКТС). Науково-дослідна діяльність магістрів забезпечується підготовкою кваліфікаційної роботи (6 кредитів ЄКТС). ОП включає перелік вибіркових дисциплін, які обираються здобувачами відповідно до Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/kW3RK1P>). ЕГ звернула увагу, що у навчальному плані ОП на комплексний кваліфікаційний іспит не відведено жодного кредиту. За словами гаранта ОП Романюк С.З. це регламентовано Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/lW9nq55>), згідно з яким компонентами ОП є навчальні дисципліни, практики і кваліфікаційна робота, що забезпечують формування загальних і спеціальних компетентностей здобувачів вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП 013 Початкова освіта має чітку структуру, освітні компоненти підпорядковані логіці професійної підготовки здобувачів, структурно-логічна схема ОП відображає послідовність і взаємопов'язаність її компонентів. ЕГ констатує, що формування загальних і спеціальних компетентностей загалом забезпечується вивченням циклу обов'язкових компонентів, дисциплін вільного вибору студента, практичною підготовкою, написанням кваліфікаційної роботи, що уможливило досягнення заявлених цілей і ПРН ОП. ЕГ звернула увагу, що відповідно до Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП 013 Початкова освіта, формування визначених в ОП ПР-02 (спілкуватися академічною українською та іноземними мовами в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сфері діяльності) забезпечено обов'язковими освітніми компонентами «Освітня політика України в умовах євроінтеграції», «Методологія та методика наукових досліджень», «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі», практичною підготовкою та написанням кваліфікаційної роботи. ЕГ зауважила, що навчальні дисципліни «Іноземна мова в освітньому середовищі» і «Культура фахового мовлення вчителя» віднесено у блок вибіркових дисциплін. Гарант ОП Романюк С.З. зазначила, що вдосконалення мовних компетентностей здобувачів здійснюється у процесі вивчення обов'язкових і вибіркових компонент, проходження практики і написання кваліфікаційної роботи, що визначається насамперед особливостями професійної діяльності вчителів початкової школи. У ході зустрічі із академічним персоналом доцент Цуркан Т.Г. зауважила, що у рамках вивчення обов'язкової дисципліни «Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів» і вибіркового курсу «Психологія успіху» розглядається можливість викладання окремих модулів або тем іноземною мовою. Аналіз навчального плану показав, що у 1 семестрі (9 за НП) передбачено вивчення вибіркової дисципліни («Педагогіка та психологія вищої школи» / «Методика викладання педагогічних дисциплін у ЗВО» / «Порівняльна педагогіка»). Під час зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що вибір дисциплін у 1 семестрі (9 за НП) здійснюється у перші десять днів від початку навчального семестру. Це було підтверджено і у ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти. ЕГ пересвідчилась, що в цілому формування загальних і спеціальних компетентностей здобувачів забезпечується вивченням циклу обов'язкових компонентів. Перелік вибіркових дисциплін зумовлений практико-орієнтованим підходом до підготовки студентів, спрямованістю ОП на інноваційну діяльність та формування soft skills випускників, запитом на формування професійних компетентностей майбутніх учителів початкової школи для реалізації ідей НУШ.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Об'єктом вивчення та діяльності ОП 013 Початкова освіта є освітній процес у початковій школі закладів загальної середньої освіти, а заявленими цілями навчання – набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати актуальні проблеми професійно-інноваційної та наукової діяльності у сфері початкової освіти. Випускник ОП повинен засвоїти сучасні дидактико-методичні досягнення у галузі початкової освіти, набути професійних компетентностей, необхідних для ефективної організації освітнього процесу в початковій школі, бути здатним до особистісного зростання та професійного розвитку. Запропоновані в ОП обов'язкові освітні компоненти, зокрема навчальні дисципліни «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи», «Методологія та методика наукових досліджень», «Актуальні проблеми початкової школи», «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Актуальні питання у навчанні математичної освітньої галузі в початковій школі», «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі», «Інноваційні підходи до вивчення технологічної та мистецької освітніх галузей у початковій школі», «Технологія інклюзивного навчання у початковій школі», «Освітня політика України в умовах євроінтеграції», «Педагогічна акмеологія», «Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів», практична підготовка та написання кваліфікаційної роботи відповідають заявленому теоретичному змісту предметної області. Методи, методики і технології підготовки здобувачів, інструменти та обладнання сприяють реалізації змісту ОП, досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. ОП забезпечує належний рівень теоретичної і практичної підготовки випускників відповідно до вимог Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів

закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», Державного стандарту початкової освіти і Концепції «Нова українська школа». ЕГ констатує, що зміст ОП 013 Початкова освіта відповідає предметній області заявленої спеціальності, спрямований на досягнення програмних результатів навчання, які корелюють із загальними та спеціальними компетентностями.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ЗВО наявні процедури, які забезпечують формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Процедура вільного вибору дисциплін регламентується Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/cW5CooY>), згідно з яким здобувачі можуть обирати курси з варіативної складової ОП, на якій навчаються, блоку вибору студента іншої ОП того ж рівня вищої освіти, здійснювати вибір дисциплін в іншому ЗВО, реалізуючи право на академічну мобільність (п.2.3.2). В ОП частка вибіркових дисциплін складає 33% (30 кредитів ЄКТС) від загального обсягу кредитів, з них 3 кредити – ДВВ в межах ЗВО, 27 кредитів – вибіркові ОК у межах спеціальності. Мінімальна кількість студентів для вивчення курсів з блоку вибіркових дисциплін ОП – 7 осіб, із загальноуніверситетського каталогу – 20 осіб. Право вибору дисциплін реалізується у період весняного семестру (лютий-квітень), який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. ЕГ виявила, що на ОП вибіркові курси вивчаються у 1 і 2 семестрах (9 і 10 за НП). У ході зустрічей з гарантом ОП, НПП і здобувачами з'ясовано, що ознайомлення студентів 1 курсу ОР «магістр» (5 за НП) із переліком ДВВ і їх вибір здійснюється на початку вересня у перші десять днів навчання. ЕГ зауважує, що за час існування ОП перелік вибіркових дисциплін зазнав суттєвих змін як у кількісному, так і у якісному контекстах. Розробниками ОП проаналізовано й враховано нові сфери освітньої діяльності і напрями наукових досліджень (ВКС4, ВКС12, ВКС13, ВКС15, ВКС19, ВКС21, ВКС22), сучасні підходи до організації освітнього середовища в НУШ та формування soft skills (ВКС5, ВКС6, ВКС7, ВКС8, ВКС9, ВКС10, ВКС11, ВКС14, ВКС16, ВКС17, ВКС18, ВКС23), забезпечення особистісного зростання і професійного самовдосконалення вчителя (ВКС20, ВКС24, ВКС25, ВКС26, ВКС27, ВКС28, ВКС29). ЕГ підтверджено факт врахування пропозицій стейкхолдерів під час перегляду і розширення переліку ДВВ (<https://cutt.ly/pEcBWvq>, <https://cutt.ly/CECsBcv>). Силабуси вибіркових дисциплін ОП розміщено на сайті кафедри (<https://cutt.ly/7W6bk4s>), силабуси загальноуніверситетських ДВВ – на сайті факультету (<https://cutt.ly/6EcNovM>), а також на платформі Moodle. Вибір дисциплін здійснюється шляхом заповнення електронної анкети, яка розміщена на сайті кафедри (<https://cutt.ly/AEcKdjH>) та подачі заяви на ім'я декана факультету. Обрані студентом дисципліни затверджуються деканом як невід'ємна складова індивідуального навчального плану. ЕГ здійснила аналіз ІНП здобувачів (Іванська А.Р., Назаришина А.Р., Бирка В.Л., Петей К.І. та ін.), які підтверджують факт відповідності обраних студентами дисциплін до переліку ДВВ. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів, окрім вибору навчальних дисциплін, забезпечується вибором теми кваліфікаційної роботи, наукового керівника, бази проходження практики, видів і форм самостійної навчальної діяльності, що підтверджено під час зустрічей з фокус-групами.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація і проведення практичної підготовки здобувачів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/kW6ZonV>) і Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/hW6Xcqa>). В ОП 013 Початкова освіта передбачено два види практики: професійна (педагогічна) практика (11 кредитів ЄКТС) і професійна (організаційно-методична) практика (3 кредити ЄКТС). Практична підготовка здійснюється відповідно до Наскрісної програми педагогічної практики (<https://cutt.ly/sW62x5M>) і робочих програм практик, які розміщені на сайті кафедри (<https://cutt.ly/NW69jSR>, <https://cutt.ly/oW63unY>). Встановлено, що професійна (педагогічна) практика забезпечує формування ЗК-1, ЗК-2, ЗК-4, ЗК-5, СК-2, СК-3, СК-3.1, СК-3.2, СК-3.3, СК-3.4, СК-4, СК-5, СК-8 та ПРН ПР-02, ПР-03, ПР-04, ПР-05, ПР-06, ПР-08, ПР-11, ПР-12; професійна (організаційно-методична) практика спрямована на формування ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, СК-1, СК-8, СК-9 і ПРН ПР-01, ПР-02, ПР-04, ПР-09, ПР-10, ПР-11, ПР-12. Практична підготовка здійснюється згідно з укладеним договором між Університетом і управлінням освіти Чернівецької міської ради (<https://cutt.ly/ZEQux4V>). Здобувачі мають можливість проходити практику за місцем подальшого працевлаштування у школах Чернівецької, Івано-Франківської і Тернопільської областей (<https://cutt.ly/2Eqkiv2>, <https://cutt.ly/tEqjdph>), що є свідченням потреби у вчителях початкових класів на ринку праці в регіоні. ЕГ встановила, що роботодавці залучені до формування цілей і завдань практичної підготовки (протокол №10 від 15.05.2018 р., протокол №7 від 28.12.2020 р.), беруть участь у захистах практики (<https://cutt.ly/JEz8p54>). На кафедрі у рамках тісної співпраці із роботодавцями систематично обговорюються питання практичної підготовки здобувачів, формування професійних компетентностей, підготовки до діяльності в умовах НУШ, працевлаштування випускників (<https://cutt.ly/vEz2i06>, <https://cutt.ly/DEz2shq>, <https://cutt.ly/sEz2gUr>, <https://cutt.ly/MEz8Q8J>, <https://cutt.ly/MEz2xwq>). Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ пересвідчилась, що вони задоволені рівнем практичної підготовки студентів, максимально підтримують їх під час проходження практики, сприяють працевлаштуванню випускників ОП. На ОП реалізовано можливості проходження практики в онлайн режимі в умовах карантину. Результати практики обговорюються на засіданнях кафедри (протокол №4 від 05.11.2020 р., протокол №11/1 від 25.03.2021 р.). Під час зустрічі здобувачі зазначили, що вони задоволені організацією практики, вважають її вагомим чинником формування професійних компетентностей. Результати анкетування показали, що 77,8% студентів вважають обсяг практичної підготовки на ОП достатнім.

Практична підготовка підсилюється комплексом практико-орієнтованих дисциплін, які викладаються на ОП (ОК2, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9), підготовкою кваліфікаційної роботи (<https://cutt.ly/LEqsySk>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Здійснивши аналіз цілей, мети, змісту та освітніх компонентів ОП 013 Початкова освіта ЕГ дійшла висновку, що в межах ОП забезпечено можливість набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills). Формування soft skills забезпечується змістом ОК, формами і методами навчання, позааудиторними заходами, практичною підготовкою здобувачів у закладах освіти. Зокрема, розвиток у студентів навичок міжособистісного спілкування, ефективної комунікативної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, здатності працювати в команді, застосовувати інформаційні і медійні технології, комунікувати в сучасному полікультурному середовищі, організовувати роботу в групі, виявляти критичне мислення, креативність, гнучкість, ініціативність, стресостійкість, відповідальність, емоційний інтелект, лідерські і підприємницькі якості тощо досягається у процесі вивчення ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11. Оскільки предметна область ОП є соціономічною за своєю суттю, забезпечує формування у здобувачів здатності здійснювати педагогічну діяльність в умовах НУШ, то і ДВВ зорієнтовано на формування соціальних навичок студентів (ВКС5, ВКС7, ВКС11, ВКС16, ВКС17, ВКС24 та ін.). Формування «м'яких» навичок здобувачів здійснюється завдяки використанню широкого спектру форм і методів проведення занять, серед яких: дискусії, навчальні тренінги, розв'язання проблемних завдань, проектна діяльність, ділові і рольові ігри, групова, парна, індивідуальна і фронтальна робота тощо. Здобувачі беруть участь у різних наукових і культурно-просвітницьких заходах, зокрема науково-практичних конференціях і семінарах (<https://cutt.ly/3Evsjb3>, <https://cutt.ly/AEvsCJf>), фестивалях (<https://cutt.ly/ZEvfCW4>), флешмобах (<https://cutt.ly/qEvgagG>), воркшопах (<https://cutt.ly/SEvgBaz>), гостьових лекціях (<https://cutt.ly/ZEvg49S>, <https://cutt.ly/gEvht8i>, <https://cutt.ly/kEvhTea>), вебінарах в т.ч. міжвузівських (<https://cutt.ly/4EvhjXq>), наукових пікніках (<https://cutt.ly/FEvhZOo>, <https://cutt.ly/PEvhB71>) та ін., що сприяє формуванню soft skills. Розвитку soft skills здобувачів сприяє їх активна участь у науковому гуртку «Пошук» (<https://cutt.ly/eEvaYhh>) та у клубі «Педагог» (<https://cutt.ly/SEvaFCv>). Питання формування соціальних навичок обговорюється на наукових семінарах кафедри, зокрема проблеми емоційного інтелекту і можливості його розвитку (Мафтин Л.В.), пріоритетність вербальної комунікації особистості як невід'ємної складової професійного успіху майбутнього педагога (Косташук О.І.), професійна рефлексія вчителя (Богданюк А.М.), педагогіка співробітництва (Нікула Н.В.) (<https://cutt.ly/oEvdxkl>). Розвитку соціальних навичок здобувачів сприяє проведення різних заходів на базі лабораторії «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна» (<https://cutt.ly/KEwUbJP>) та аудиторних занять у лабораторії «Теорія і практика розвитку Нової української школи» (<https://cutt.ly/KEwUX62>). ЕГ зауважує на наявності достатніх умов для формування soft skills у студентів ОП 013 Початкова освіта.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

У процесі формулювання цілей, загальних і спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання ОП 013 Початкова освіта враховано вимоги Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Мінекономіки України від 23.12.2020 р. №2736). Зміст ОП зорієнтовано на формування компетентностей і забезпечення програмних результатів навчання, що визначають присвоєння кваліфікації відповідно до Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010 зі змінами, затвердженими наказом Мінекономіки України від 18.08.2020 р. №1574). Аналіз вимог Професійного стандарту і порівняння їх з компетентностями, визначеними в ОП, дозволяє стверджувати, що зміст ОП та ПРН дають змогу виконувати трудові функції вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти, зокрема: 1) навчання учнів предметів (інтегрованих курсів); 2) партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; 3) участь в організації безпечної та здорового освітнього середовища; 4) управління освітнім процесом; 5) безперервний професійний розвиток. У процесі оновлення ОП, у зв'язку із затвердженням Професійного стандарту, узгоджено загальні і спеціальні компетентності здобувачів, оновлено тематику і зміст ОК, зокрема введено обов'язкову дисципліну «Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів» і курси за вибором «Лідерський потенціал та академічна свобода вчителя Нової української школи», «Педагогічне проектування в професійній діяльності вчителя початкової школи». Це підтвердила під час зустрічі гарант ОП Романюк С.З. ЕГ констатує, що зміст ОП 013 Початкова освіта задовольняє вимоги Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП 013 Початкова освіта складає 90 кредитів ЄКТС і в цілому дає змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, 60 кредитів ЄКТС відведено на вивчення обов'язкових освітніх компонентів (ОК1, ОК4, ОК9, ОК10, ОК11 – по 3 кредити ЄКТС; ОК2, ОК3, ОК5, ОК6, ОК8 – по 4 кредити ЄКТС; ОК7

– 5 кредитів ЄКТС), 14 кредитів ЄКТС – на професійну практику (педагогічна практика – 11 кредитів ЄКТС і організаційно-методична практика – 3 кредити ЄКТС), 6 кредитів ЄКТС – на підготовку кваліфікаційної роботи, 30 кредитів ЄКТС – на вибіркові дисципліни (по 3 кредити ЄКТС кожен ОК). Співвідношення обсягу аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/kW6ZonV>). Це співвідношення може складати від 1/3 до 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни з урахуванням її специфіки та змісту, місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОП, а також питомої ваги у навчальному процесі. У навчальному плані за ОП передбачено 2700 годин (90 кредитів ЄКТС), з яких обсяг аудиторної роботи здобувачів становить 599 год. (22%) (246 год. – лекції, 273 год. – семінари, 80 год. – практичні заняття), самостійної роботи – 1501 год. (56%), практичної підготовки – 420 год. (15%), підготовка кваліфікаційної роботи – 180 год. (7%). Обсяг самостійної роботи здобувачів із врахуванням практики і написання кваліфікаційної роботи становить 78%. Обсяг навчального навантаження студента на тиждень становить 18 годин. У ході зустрічі здобувачі зазначили, що вони не перевантажені і задоволені власним навчальним навантаженням, не відчують труднощів і надмірної втоми у процесі виконання завдань для самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО розроблено Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/5EtdHS8>). Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП 013 Початкова освіта не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Тісна співпраця із роботодавцями у формуванні цілей і завдань практичної підготовки, визначенні її змісту та шляхів удосконалення. 2. Орієнтованість ОП на формування soft skills здобувачів через змістове наповнення освітніх компонентів, вибір методів і форм викладання, організацію позааудиторної роботи. 3. Наявність широкого спектру вибіркових дисциплін, їх зорієнтованість на формування у здобувачів soft skills, здатності до інноваційної діяльності в умовах НУШ. 4. Забезпечено право студентам обирати вибіркові дисципліни з інших ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Розглянути можливість перенесення вибіркових дисциплін «Іноземна мова в освітньому середовищі» і «Культура фахового мовлення вчителя» у блок обов'язкових освітніх компонентів для підсилення мовної складової ОП. 2. Задля забезпечення врегульованої процедури вільного вибору дисциплін переглянули можливість перенесення курсу за вибором з 1 семестру (9 за НП) у 2-3 семестри (10-11 за НП). 3. Розширити перелік дисциплін за вибором студента курсами з поглибленого вивчення іноземної мови.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Установлено відповідність за Критерієм 2. ОП забезпечує можливості для формування у здобувачів загальних і спеціальних компетентностей, а також soft skills і hard skills, створює умови для поєднання навчання і досліджень під час дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу. Формування soft skills здобувачів здійснюється шляхом змістового наповнення освітніх компонентів, використання широкого спектру інноваційних методів і форм викладання, організації позааудиторних заходів. Наявна тісна співпраця із роботодавцями у формуванні цілей і завдань практичної підготовки, визначенні її змісту та шляхів удосконалення. Структура ОП забезпечує можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Перелік вибіркових дисциплін має інноваційний характер, зорієнтованість на формування у здобувачів здатності працювати у Новій українській школі. Здобувачам забезпечено право обирати вибіркові дисципліни з інших ОП. Водночас, виявлено слабкі сторони, які мають рекомендаційний характер. Зокрема, рекомендуємо розглянути можливість розширення

переліку вибірових дисциплін для поглибленого вивчення іноземної мови. З метою дотримання процедури вільного вибору дисциплін унормувати посеместрове вивчення курсів за вибором ОП. Позитивним впливом на освітню програму позначиться підсилення мовної складової ОП, забезпечення формування іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти. Окреслені слабкі сторони не знижують загального позитивного враження від ОП та можуть бути усунені у процесі її оновлення.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом на навчання за ОП здійснюється відповідно до Правил прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/BWVdXgj>). Правила прийому розроблено Приймальною комісією університету і затверджено Вченою радою університету (протокол №2 від 21.12.2020 р.) відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 р., затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №1274 від 15.10.2020 р. Вони містять інформацію про джерела фінансування здобуття вищої освіти, строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання, порядок прийому заяв і документів для участі в конкурсному відборі до університету, особливості організації і проведення конкурсного відбору, спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти. Правила прийому є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, розміщені у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://vstup.chnu.edu.ua/>). Під час зустрічі з керівництвом та менеджментом ЗВО декан факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Федірчик Т.Д. підкреслила, що правила і процедури прийому на навчання за ОП відповідають вимогам чинного законодавства. Сайт приймальної комісії містить інформацію про умови вступу на різні рівні вищої освіти, перелік нормативних документів, рейтингові списки вступників, контактні дані консультативного відділу приймальної комісії ЧНУ імені Юрія Федьковича, перелік акредитованих і неакредитованих освітніх програм, за якими оголошується прийом на навчання (<https://cutt.ly/uWBFH4F>). ЕГ зауважує, що доцільно було б доповнити сторінку приймальної комісії вкладкою «Новини» задля популяризації діяльності університету, інформування абітурієнтів та їхніх батьків з актуальних питань вступної кампанії, здійснення профорієнтаційної роботи. Із сайту приймальної комісії передбачено перехід на сайт факультету педагогіки, психології та соціальної роботи (вкладка «Абітурієнту»), де розміщено Правила прийому, перелік документів для вступу, терміни прийому документів, обсяги державного замовлення, перелік спеціальностей, конкурсних предметів та вартість навчання, інформацію про вступ до магістратури, рекламу спеціальностей факультету, зокрема ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/EWVjxnb>). У ході зустрічі здобувачі зазначили, що правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, розміщені на сайті Університету, а інформацію про особливості вступної кампанії, зокрема у 2021 р., вони отримували як із сайту, так і у процесі проведення роз'яснювальної і профорієнтаційної роботи викладачів кафедри педагогіки та методики початкової освіти. На сайті приймальної комісії є інформація щодо поселення здобувачів вищої освіти у гуртожитки (<https://cutt.ly/5WB1P9P>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ встановила, що Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми і створені відповідно до чинного законодавства (<https://cutt.ly/jEkCQGl>). У 2021 р. умови вступу на ОП 013 Початкова освіта змінилися у порівнянні із попереднім 2020 р. Ці зміни зумовлені тим, що відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 р. (наказ МОН України №1274 від 15.10.2020 р.), обов'язковим для вступників є складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови. Відповідно до п. 6.1 і п. 6.11 Правил прийому конкурсний відбір для вступу на ОП для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня/ОКР вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань у формі ЄВІ (або вступного іспиту у передбачених у п. 7.14 і п. 7.15 Правил прийому випадках) з іноземної мови, складеного у 2020 р. чи 2021 р., та фахового вступного випробування, складеного у рік вступу. Результати іспитів, які проводяться в університеті, оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів для тих, хто подолав поріг «склав / не склав». Вагові коефіцієнти з відповідних конкурсних предметів складають: для іноземної мови – 0,3; для фахового іспиту – 0,7. На офіційному сайті приймальної комісії Університету розміщено інформацію про терміни проведення основної і спеціально організованої сесії ЄВІ з іноземної мови (<https://cutt.ly/TWB7TeR>). Програма комплексного фахового іспиту з педагогіки та методик початкової освіти затверджена Вченою радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи протокол №8 від 24.02.2021 р. (<https://cutt.ly/SWVl7fK>), розміщена на сайті приймальної комісії (<https://cutt.ly/hEkPvHm>) і на сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти (<https://cutt.ly/SEkPPIX>). За свідченнями викладачів кафедри програма вступного випробування переглядається і затверджується в установленому порядку щорічно. Програма містить питання з педагогіки та методик початкової освіти, а також чіткі і зрозумілі критерії оцінювання фахового іспиту. У процесі зустрічі здобувачі зазначили, що під час підготовки до вступного випробування і виконання тестових завдань труднощів у них не виникало, вони були ознайомлені із програмою іспиту та особливостями проведення вступної кампанії. ЕГ зауважує, що станом на 01.09.2021 р. на денну форму навчання вступило 13 студентів, з яких 3 вступники з інших ОП, що свідчить про інтерес випускників до цієї спеціальності. Загальна кількість зарахованих студентів у 2021 р. значно зменшилась у порівнянні з 2020 р. (2020 р. – 121, 2021 р. – 39), що пов'язано із внесеними змінами у Правила прийому (обов'язковість ЄВІ з іноземної мови). У ході зустрічі із керівником та менеджментом ЗВО ректор Університету Петришин Р.І. запевнив, що на ОП будуть здійснені заходи щодо підвищення іншомовної компетентності бакалаврів, їх підготовки до вступу у магістратуру. У ході проведення

акредитаційної експертизи ЕГ не було виявлено будь-яких порушень правил прийому на навчання вступників за ОП 013 Початкова освіта.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, що регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/RWNjiez>), Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/LWNhAmY>), згідно з яким перезарахування кредитів, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах в інших закордонних навчальних закладах, здійснюється за рішенням декана факультету на підставі документів про раніше здобуту освіту (додаток до диплома, академічна довідка), витягу із навчальної картки, у разі одночасного навчання за декількома програмами або академічної довідки ЄКТС (п.7.14). Право на академічну мобільність відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/RWNjiez>) реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво між Університетом та іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти, а також може бути реалізоване здобувачами з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією ЗВО на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. Відбір здобувачів для участі у програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, участі в науковій і громадській роботі, знання іноземної мови. До складу конкурсної комісії, яку очолює проректор з наукової роботи і міжнародних зв'язків, входять представники випускової кафедри і представники органів студентського самоврядування. Задля реалізації права на міжнародну академічну мобільність із власної ініціативи і поза програмами, студент звертається з інформацією про зміст програми до відділу міжнародних зв'язків, випускової кафедри і декана факультету. Здобувачеві за його заявою надається академічна відпустка. Перезарахування дисциплін здійснюється на підставі отриманого здобувачем документа з переліком і результатами навчальних здобутків з дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання. ЕГ пересвідчилась, що випадків перезарахування результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти, на ОП 013 Початкова освіта не було. Однак на ОП є можливості для реалізації цієї норми, зокрема в рамках міжнародного співробітництва з Вищою лінгвістичною школою м.Ченстохово (Польща), що дає змогу здобувачам брати участь у програмі «Подвійний диплом» (WSL) та одночасно навчатися у двох ЗВО із подальшим отриманням дипломів про вищу освіту (<https://cutt.ly/oECn5PD>), а також на підставі договорів про співробітництво між Університетом та вітчизняними і зарубіжними закладами вищої освіти (<https://cutt.ly/KEl3vYI>, <https://cutt.ly/tEl35SR>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/EWMedcV>). Визнання результатів навчання у неформальній освіті проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено вивчення певної дисципліни. Процедура визнання результатів навчання розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни в обсязі не більше 10% кредитів відповідної ОП. З метою визнання результатів навчання здобувач звертається із заявою до ректора, до якої додаються документи, що підтверджують вміння здобувача, отримані під час навчання. Достовірність визнання результатів навчання забезпечується шляхом створення фахової комісії, до складу якої входить декан факультету, гарант ОП, науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисципліни, що пропонується до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній освіті. Фахова комісія здійснює підсумковий контроль у вигляді екзамену чи іншої форми контролю для оцінювання результатів навчання здобувача. Якщо за результатами контролю здобувач отримав менше 50 балів за 100-бальною шкалою, то йому не зараховується відповідна дисципліна. Здобувач має право на оскарження результатів контролю, звернувшись з апеляцією до ректора. У ході акредитаційної експертизи з'ясовано, що практики перезарахування навчальних дисциплін на ОП 013 Початкова освіта не було. ЕГ виявила, що відсутній збалансований механізм перезарахування результатів навчання в межах вивчення окремої навчальної дисципліни (відсоткове співвідношення результатів, отриманих у неформальній освіті, до обсягу результатів у межах ОК, гранично допустима кількість балів тощо). Під час зустрічі здобувачі підтвердили факт здобуття окремих результатів навчання у неформальній освіті, зокрема проходження онлайн-курсів на платформах Prometheus, EdEra (<https://cutt.ly/tElJW2n>), та можливість їх перезарахування в межах окремих ОК. У процесі зустрічі з академічним персоналом було з'ясовано, що сертифікати, отримані за результатами проходження курсу «Критичне мислення для освітян» доц. Шевчук К.Д. зараховує як вивчення окремої теми, що прописано у силабусі дисципліни «Технологія розвитку критичного мислення молодших школярів» (<https://cutt.ly/RElXQzK>). Викладачі кафедри запевнили, що вони повідомляють студентів про можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, зокрема в межах вивчення

окремих ОК, наголошують на доцільності проходження онлайн-курсів, вебінарів, майстер-класів на платформах «На урок», «Освіторія», Prometheus, EdEra та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. У ЗВО розроблено чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання, які є доступними для потенційних вступників, зокрема на ОП 013 Початкова освіта. 2. Врегульований механізм перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Врегулювати процедуру перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, в межах вивчення окремих ОК. 2. Сприяти більш активному залученню здобувачів до неформальної освіти шляхом участі у різноманітних тренінгах, вебінарах, онлайн-курсах тощо. 3. Розглянути можливість доповнити сторінку приймальної комісії вкладкою «Новини» задля популяризації діяльності університету, здійснення профорієнтаційної роботи, інформування абітурієнтів та їхніх батьків з актуальних питань вступної кампанії. 4. У рамках автономії ЗВО у процесі конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра, розглянути можливість нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення вступника.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Встановлена відповідність за Критерієм 3. Вступ на ОП, правила прийому на навчання, процедури перезарахування та визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти врегульовані розробленою нормативно-правовою базою ЗВО, яка є доступною для усіх зацікавлених сторін та розміщена на офіційному сайті Університету. Правила прийому на навчання враховують особливості ОП 013 Початкова освіта та створені відповідно до чинного законодавства. Наявні процедури перезарахування і визнання результатів навчання, здобутих в неформальній освіті, однак слабкою стороною експертна група вважає відсутність єдиних правил і норм перезарахування результатів навчання на ОП в межах вивчення окремих ОК (визначити мінімально і максимально можливе відсоткове співвідношення результатів навчання, що перезараховуються, кількість балів тощо). Варто стимулювати здобувачів ОП до більш активної участі у вебінарах, тренінгах, онлайн-курсах, розглянути можливість широкого застосування норми перезарахування результатів навчання викладачами в межах вивчення окремих тем і модулів ОК. Означені слабкі сторони не є суттєвими та можуть бути усунені у процесі оновлення ОП. Експертна група у рамках автономії ЗВО рекомендує розглянути можливість нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення вступника під час конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра, а також доповнити сторінку приймальної комісії вкладкою «Новини» задля популяризації діяльності університету, інформування усіх зацікавлених сторін з актуальних питань вступної кампанії, здійснення профорієнтаційної роботи.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У ЗВО функціонує Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича, в якому представлено структуру діючої системи забезпечення якості підготовки фахівців, регламентовано заходи і процедури її реалізації та задекларовано ключові позиції щодо особистісного розвитку здобувачів (<https://cutt.ly/eEmvBVZ>). Студентоцентричний підхід забезпечується через ОП п.5 «Викладання та оцінювання», п.6 «Програмні компетентності». В ОП компетентності відповідають ПРН, що відображені у матрицях, тобто структура форм, методів навчання і викладання корелює з програмними результатами навчання. Дисципліни вільного вибору складають 33% від загального обсягу кредитів, що підтверджується навчальним планом (<https://cutt.ly/EEmv3L5>). У процесі зустрічі зі здобувачами встановлено, що вони поінформовані про електронний вибір дисциплін, виявляють повну задоволеність їх широким спектром і якістю освітнього процесу. У ході зустрічей

було з'ясовано, що форми, методи навчання і викладання забезпечують досягнення цілей та ПРН, сприяють реалізації студентоцентрованого підходу, відповідають засадам академічної свободи і виступають ефективним інструментом підвищення якості підготовки фахівців. Це доведено результатами опитувань здобувачів. Так, на питання «Чи задоволені Ви якістю ОП» 92,3% респондента відповіли – так, 7,7 % – ні. На сайті кафедри розміщено графік консультацій та індивідуальної роботи зі студентами (<https://cutt.ly/aEEkuXx>). Навчально-методичні і дидактичні матеріали для здобувачів наявні на кафедрі і в системі електронного навчання Університету (<https://moodle.chnu.edu.ua>). У процесі зустрічі викладачі акцентували увагу на впровадженні в освітній процес інформаційного середовища Moodle та використанні сервісу Zoom і Google Meet, що було підтверджено також і здобувачами Тирон О., Топало Я., Матіос І., Середюк А., Григорак А., Дідух В., додатково зазначено про онлайн зв'язок через Classroom і Viber. Результати зустрічей свідчать про те, що викладачі мають вільно обирати форми і методи організації навчання, студенти ініціюють тематику кваліфікаційних робіт. Рекомендації здобувачів до ОП враховано (протокол №10 від 15.05.2018 р., протокол №7 від 28.12.2020 р., протокол №14 від 14.05.2020 р.). Результати експертизи та аналіз Відомостей про самооцінювання ОП засвідчують широкий спектр використання НПП як традиційних, так й інноваційних методів навчання, технологій, засобів зі здобувачами, форм організації освітнього процесу. Перевага надається активним і інтерактивним методам навчання, що відображено в силабусах (<https://cutt.ly/IEKNimo>). Конкретні приклади використання різних форм і методів навчання були озвучені під час зустрічі з НПП та підтверджені у процесі спілкування зі здобувачами. Студенти позитивно оцінили практику використання інтерактивних методів навчання, апелюючи тим, що така взаємодія сприяє кращому формуванню практичних навичок, імітує майбутню професійну діяльність.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ встановлено, що доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих ОК своєчасно надається всім учасникам освітнього процесу шляхом усних повідомлень НПП, розміщення силабусів навчальних дисциплін в системі електронного навчання Університету (<https://moodle.chnu.edu.ua>) та на сайті кафедри (<https://cutt.ly/KECABxs>), з якими студенти мають можливість ознайомитися у зручний для них час. Графік освітнього процесу, в якому відображено відповідні контрольні заходи і терміни їх проведення, представлено у навчальному плані та розміщено на сайті факультету в рубриці «Навчальний процес» (<https://cutt.ly/JEmWIO7>) і на сайті кафедри (<https://cutt.ly/aEEkuXx>). Інформування здобувачів про структуру курсу, методи і форми навчання та види контролю здійснюється викладачами на першому занятті з дисципліни. НПП надають здобувачам всю необхідну інформацію щодо вивчення курсу, ознайомлюють їх з навчальними посібниками, методичними рекомендаціями до семінарських і практичних занять, завданнями для самостійної та індивідуальної роботи, робочими зошитами з окремих дисциплін, завданнями для поточного і семестрового контролю. У процесі зустрічі зі студентами було з'ясовано, що НПП систематично ознайомлюють їх із силабусами, які розміщені на сайті кафедри та на платформі Moodle. Здобувачі продемонстрували свою обізнаність щодо розташування силабусів, виявили знання і розуміння критеріїв оцінювання з різних освітніх компонентів ОП. Аналіз ЕГ силабусів, зокрема з курсів «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі», «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі у початковій школі», «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи», «Актуальні питання у навчанні математичної освітньої галузі в початковій школі», «Актуальні проблеми початкової школи» та ін. засвідчив наявність чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання різних видів навчальної діяльності здобувачів на лекційних, семінарських і практичних заняттях, у процесі виконання творчих завдань, самостійної роботи, індивідуальних навчально-дослідних завдань, а також можливості отримання певної кількості балів за залік чи екзамен. Заслугує схвалення реалізація елементів неформальної освіти, зокрема у процесі вивчення ОК «Технологія розвитку критичного мислення молодших школярів» (<https://cutt.ly/REIXQzK>). Під час зустрічі з академічним персоналом проф. Романюк С.З., доц. Предик А.А., доц. Шевчук К.Д. підтвердили факт проходження здобувачами навчання на платформах Prometheus, EdEra, «Освіторія», за результатами яких викладач зараховує тему або модуль студенту (<https://cutt.ly/mEXyMob>). Силабуси навчальних дисциплін ОП розміщені на платформі Moodle, доступ до якої вільний, безкоштовний і безпечний.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Нормативні документи ЧНУ імені Юрія Федьковича передбачають інтеграцію освіти й науки під час підготовки фахівців шляхом активного використання наукових досліджень і методів в освітньому процесі. До цього виду діяльності залучаються як НПП, так і здобувачі. Імплементція дослідницького компоненту в межах ОП здійснюється за рахунок включення в навчальний план ОК «Методологія та методика наукових досліджень» та виконання кваліфікаційної роботи. Підвищенню рівня науково-дослідницької роботи здобувачів сприяє науковий гурток «Пошук» (<https://cutt.ly/1EEllQw>) і клуб «Педагог» (<https://cutt.ly/iEElPie>). Студенти під керівництвом викладачів залучаються до написання статей, тез доповідей, беруть участь у наукових конференціях і конкурсах (<https://cutt.ly/iECGrSp>, <https://cutt.ly/3EEl7oK>). ЕГ встановлено, що здобувачі залучені до науково-дослідної роботи під керівництвом проф. Іванчук М.Г. за темою «Розвиток системи неперервної освіти в контексті суспільних трансформацій XXI століття» (протокол Вченої ради Університету №7 від 11.02.2012 р.). Виявлено, що тематика магістерських робіт корелює з науковими пошуками їхніх керівників. Наприклад, тема кваліфікаційного дослідження Соколової О.О. «Формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів початкових класів

закладу загальної середньої освіти» суголосна науковим пошукам наукового керівника проф. Романюк С.З. в межах наукових публікацій з проблеми «Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі». Тема дослідження Полонік Л.Ю. «Саморегуляція емоційного стану як умова успішної діяльності учителя сучасної початкової школи» дотична до тематики наукових публікацій її керівника доц. Мафтин Л.В. «Формування позитивного психологічного клімату в педагогічному колективі сучасного загальноосвітнього навчального закладу в умовах освітніх змін». Тема магістерської роботи Бирки В.Л. відповідає науковим інтересам керівника доц. Бигар Г.П. у контексті публікацій «Психічне та духовне здоров'я: реалізація завдань здоров'язбережувальної освітньої галузі в межах курсу «Я досліджую світ». Тема дослідження Зазулик Н.В. «Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до громадянського виховання» співзвучна темі наукового керівника доц. Предик А.А. «Проблема виховання громадянина-патріота в умовах сучасної школи» та ін. ЕГ виявлено, що участь у студентських науково-практичних конференціях брали 86% студентів, публікували наукові статті/тези доповідей – 90%, брали участь у наукових гуртках – 20% та у конкурсах наукових робіт – 8% здобувачів ОП. Студенти залучаються до реалізації наукових тем кафедри «Теоретико-методологічні та методичні інновації у професійно-педагогічній підготовці фахівців у контексті вимог входження в міжнародний освітній простір» (2016-2021), «Теоретико-методологічні засади розвитку педагогічної освіти та професійної підготовки фахівців у контексті євроінтеграційних процесів» (2021-2025) (<https://cutt.ly/VECH2dq>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ констатовано, що оновленню змісту ОП новітніми досягненнями вітчизняної і зарубіжної науки та педагогічної практики сприяє систематичне підвищення НПП професійної кваліфікації, їх участь у наукових заходах різного рівня (симпозіуми, конгреси, конференції, семінари, вебінари, майстер-класи), стажування у вітчизняних і зарубіжних ЗВО, ознайомлення з сучасними науковими публікаціями і навчально-методичними виданнями, обговорення інноваційного педагогічного досвіду, теоретичних здобутків і проблем у галузі вищої та початкової освіти на засіданнях методичних і наукових семінарів кафедри (<https://cutt.ly/gECJJKC>, <https://cutt.ly/pECJFPZ>). Під час оновлення ОК враховані творчі напрацювання учасників освітнього проекту «Фінська підтримка реформи української школи» (Романюк С.З., Прокоп І.С.), зокрема дисципліна «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі у початковій школі» збагачена темою «Технологія розвитку вмінь і навичок ефективного спілкування на предметній основі». Проект «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій» (ERASMUS+) сприяв введенню курсів «Забезпечення якості освіти», «Моніторинг навчальних досягнень та розвитку молодших школярів» (протокол №8 від 28.01.2021 р.). Аналіз силабусів дисциплін засвідчив урахування їх укладачами положень Концепції НУШ, впровадження технології розвитку критичного мислення, інтерактивних технологій та ін. Серед рекомендованих для опанування змісту ОК інформаційних джерел переважають сучасні наукові публікації, навчально-методичні видання і навчальні матеріали, посилання на електронні ресурси, особисті наукові і методичні розробки викладачів кафедри. Зміст окремих дисциплін, зокрема «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи», окремі теми курсу «Технологія розвитку критичного мислення молодших школярів» присвячені сучасним освітнім технологіям. Викладачі (Шевчук К.Д., Предик А.А., Піц І.І. та ін.) проходили стажування в ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, проф. Романюк С.З. стажувалася у Жешувському університеті (Польща) та Всеукраїнській літній школі «Морський Workshop з професійними хмарами та STEM», що знайшло відображення у змістовому наповненні ОК. Оновленню змісту ОП і ОК сприяють участь НПП у тренінгах і методичних семінарах з проблем удосконалення освітнього процесу у закладах освіти, їх діяльність у якості сертифікованих тренерів-педагогів та експертів із сертифікації вчителів початкових класів, а також співпраця зі стейкхолдерами, які мають можливість висловити свої пропозиції і рекомендації щодо оновлення ОП і ОК на засіданнях кафедри, круглих столах тощо (<https://cutt.ly/CEmETD5>, <https://cutt.ly/hEmEON8>, <https://cutt.ly/UEmEGnn>, <https://cutt.ly/oEmELyl>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ зазначає, що інтернаціоналізація освіти є важливим складником Стратегії діяльності ЧНУ ім. Ю.Федьковича і, за свідченням ректора Петришина Р.І., необхідним чинником створення і подальшого розвитку освітнього середовища з урахуванням регіонального контексту. Ключові положення цього питання регламентуються Стратегією інтернаціоналізації ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://cutt.ly/WEmRrvA>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://cutt.ly/2ECLS4D>). Інтернаціоналізації в межах ОП, за свідченням провідного фахівця відділу міжнародних зв'язків Редькви Я.П., сприяють партнерські відносини з Вищою лінгвістичною школою м.Ченстохово в межах яких відбулися зустрічі НПП і обмін досвідом за програмою «Подвійний диплом» (<https://cutt.ly/BEmRjSb>), Гданською вищою гуманітарною школою, Сучавським університетом ім. Штефана чел Маре, що підтвердилося під час зустрічей зі здобувачами і НПП. Гарант ОП Романюк С.З. є членом наукової ради журналу «Studia Gdanskіe. Wzje і rzeczywistosc». Викладачі ОП беруть участь у проектах і конкурсах: «Фінська підтримка реформи української школи» (Романюк С.З., Прокоп І.С.); італійсько-український проект «I care in Ukraine» (Романюк С.З., Цуркан Т.Г., Богданюк А.М.); «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» (Романюк С.З., Прокоп І.С., Шевчук К.Д., Предик А.А.); «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій» (QUAERE) (Федірчик Т.Д., Іванчук М.Г.); українсько-італійський проект «Supporting school inclusion and parenthood in Ukraine»; Міжнародний конкурс «Кращі інклюзивні практики-2018» (Грузія) із соціальним проектом «Майбутній вчитель – дитина з особливими освітніми потребами – батьки: точки дотику» (Гордійчук О.Є.), результати яких

упроваджуються в освітній процес та оновлення змістового наповнення ОК. У процесі зустрічей ЕГ переконалася, що за результатами міжнародної співпраці НПП систематично оновлюють ОК, знайомлячи здобувачів із зарубіжним досвідом у галузі початкової освіти. Міжнародна академічна мобільність наразі не здійснюється через карантинні обмеження. Особисті наукові дослідження і власний досвід викладачі поширюють шляхом організації міжнародних конференцій, співорганізаторами яких є Гданська вища гуманітарна школа, Сучавський університет імені Штефана Чел Маре, Університет міжнародного бізнесу ISM, Аріельський університет, Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада Світового Конгресу Українців та ін. (<https://cutt.ly/YEmR3o1>, <https://cutt.ly/fEmTqQF>). За останні роки у Вищій лінгвістичній школі м.Ченстохово пройшли стажування викладачі кафедри Предик А.А., Шевчук К.Д., Біленкова Л.М., Нікула Н.В., Шульга А.В. (<https://cutt.ly/oENpsgr>). Подвійні дипломи отримали студенти Дідух В., Кульман І., Бордун І., Гевадзяк Н., Мазурик А., Ямна Р., Соболева Ю. (<https://cutt.ly/PEXid87>, <https://cutt.ly/UEXik5T>), про що повідомила відповідальна за реалізацію програми на ОП доц. Піц І.І.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Систематичне оновлення ОП і ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі початкової освіти. 2. Імплементція досвіду НПП, отриманого під час проходження стажувань, участі в міжнародних проєктах і конференціях, у змістове наповнення ОК та в організацію освітнього процесу в цілому. 3. Наявність тісних партнерських відносин з Вищою лінгвістичною школою м.Ченстохово (Польща) у межах яких відбувається стажування НПП і обмін досвідом, навчання студентів за програмою «Подвійний диплом».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Посилити інформування та залучення здобувачів до участі у міжнародних стипендіальних програмах та аналогічних програмах України («Програма імені Фулбрайта», «Завтра.UA», «Повір у себе» тощо). 2. Покращити інформування студентів, що навчаються на ОП, про можливість програм академічної мобільності, які діють в Університеті. 3. Залучати студентів ОП до участі (разом з іноземними партнерами Університету) у грантових проєктах, ERASMUS+ тощо. 4. Забезпечити активну участь студентів у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт і Всеукраїнських студентських олімпіадах. 5. Сприяти інтернаціоналізації освітньої діяльності за ОП 013 Початкова освіта, залученню здобувачів освіти до зарубіжної наукової спільноти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма відповідає Критерію 4 й засвідчує використання широкого спектру форм та методів навчання і викладання у процесі реалізації освітнього складника. На ОП впроваджується міжнародний досвід, отриманий під час проходження стажувань, участі НПП в міжнародних проєктах, конференціях, інших наукових заходах. Здійснюється оновлення ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі початкової освіти. У силабусах навчальних дисциплін наявні посилання на закордонні публікації вчених за профілем ОП. Створено умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Забезпечено можливість навчання за програмою «Подвійний диплом». Слабкими сторонами є відсутність практики участі студентів у грантових проєктах, стипендіальних програмах. Відтак експертна група рекомендує посилити інформування та залучення здобувачів до участі у стипендіальних програмах, грантових проєктах, програмах академічної мобільності як в межах України, так і за кордоном. Позитивним впливом на ОП позначиться високий рівень підготовки та активна участь здобувачів у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт і Всеукраїнських студентських олімпіадах. Слабкі сторони не є суттєвими і не зменшують позитивного враження від ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ здійснено ґрунтовний аналіз ОП, робочих навчальних програм, силабусів, нормативних документів ЧНУ імені Юрія Федьковича, які регламентують контрольні заходи та критерії оцінювання, зокрема Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/8EmYuBG>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/qEmYsVP>), Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/REmYjwl>) та Методичні рекомендації щодо проведення атестації випускників (<https://cutt.ly/NQ3Nf42>). Підсумкове оцінювання враховує результати поточного та проміжного контролю (усне опитування, письмовий експрес-контроль, тестування, захист ІНДЗ, творчі роботи), захист практики, підсумковий семестровий контроль (усний, письмовий, тестовий, комбінований), що відбувається у формі заліків і екзаменів, випускна атестація. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання відповідей здобувачів під час проведення аудиторних занять (в умовах дистанційного навчання за допомогою Google Meet або Zoom відповідно до розкладу), тестування, усного і письмового опитування, виконання завдань дистанційно на платформі Moodle, написання комплексних контрольних робіт, проєктів, рефератів, есе, презентацій тощо. Підсумковий контроль (40 балів) спрямований на виявлення рівня засвоєння студентами навчальної дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю (60 балів) і в сумі складає 100 балів. Механізм та критерії оцінювання навчальних досягнень визначаються робочими навчальними програмами і силабусами, які розміщені на сайті кафедри у рубриках «Освітні програми. Силабуси навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/iEmYJOn>), «Педагогічна практика» (<https://cutt.ly/CEC5Kcd>). Оцінювання передбачає накопичувальну систему балів за визначеними видами діяльності. Окремі результати навчання, здобуті у неформальній освіті, можуть визнаватися згідно з робочою навчальною програмою дисципліни. Широкого використання в межах навчальних дисциплін набуло тестування та усний захист проєктів/портфоліо, опитування. Зустріч зі здобувачами денної і заочної форм навчання Середюк А., Романів Х., Пентюк А. та ін. засвідчила, що форми контролю є зрозумілими, комунікація з викладачами є постійною, процедури проведення контрольних заходів передбачають прозорість і виключають упереджене ставлення, зокрема із цією метою на іспиті присутні два викладачі – лектор і викладач, який проводив семінарські/практичні заняття. Інформація про контрольні заходи, критерії оцінювання надається викладачами на першому занятті, що підтверджено під час інтерв'ювання викладачів і здобувачів освіти. Підсумкова атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи, інформація про які розміщена на сайті кафедри (<https://cutt.ly/dEVqji8>, <https://cutt.ly/IEKMoKa>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта ще не розроблено, відтак форми атестації регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/tEmUeZy>), Додатком до «Положення» у частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://cutt.ly/JEmUs5l>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/4EmUIFa>) та чинною освітньою програмою. Підсумкова атестація за ОП відбувається шляхом захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту, що забезпечує перевірку набутих здобувачами освіти компетентностей із початкової освіти. ЕГ виявлено, що тематика магістерських робіт відповідає науковій проблемі кафедри «Теоретико-методологічні та методичні інновації у професійно-педагогічній підготовці фахівців у контексті вимог входження в міжнародний освітній простір» (2016-2021), «Теоретико-методологічні засади розвитку педагогічної освіти та професійної підготовки фахівців у контексті євроінтеграційних процесів» (2021-2025) (<https://cutt.ly/PEVemf3>), спеціальності 013 Початкова освіта, професійним інтересам викладачів кафедри, сучасним тенденціям розвитку початкової освіти, Концепції «Нова українська школа» і регіональному компоненту. Тематика кваліфікаційних робіт розміщена на сайті кафедри (<https://cutt.ly/dEVeX69>). З'ясовано, що до магістерських робіт розроблено критерії оцінювання (<https://cutt.ly/LET2ye2>), а також методичні рекомендації (<https://cutt.ly/eET2Txl>). Програма кваліфікаційного іспиту містить змістові модулі обов'язкових навчальних дисциплін «Нові підходи до навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Актуальні питання у навчанні математичної освітньої галузі у початковій школі», «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі», «Інноваційні підходи до вивчення технологічної та мистецької освітніх галузей у початковій школі» і розміщена на сайті у рубриці «Випускнику» (<https://cutt.ly/LEVrz7A>). У процесі інтерв'ювання ЕГ встановлено, що до атестації залучені роботодавці, стейкхолдери: Палійчук О.М. – канд. пед. наук, доцент, начальниця Управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області; Лупуляк О.Г. – директорка Коровійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Чернівецької міської ради та Янкович О.І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що правила проведення контрольних заходів чіткі, зрозумілі та не містять дискримінаційних положень. Інформація щодо форм контролю міститься у робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах,

розміщених у системі дистанційного навчання Moodle і на сайті кафедри (<https://cutt.ly/UEVtntC>). Правила і процедуру контрольних заходів регламентує Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/kEmUM6I>), Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/NEmU79c>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/IEmIuBI>), Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/3EmIgtv>), Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/YEVyHm>). В Університеті діє Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/EEVyBlr>). Врегулювання конфлікту інтересів здійснює Комісія Вченої ради Університету з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту (<https://cutt.ly/DEmIE8h>). З метою запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій налагоджено постійну комунікацію між здобувачами освіти, кураторами, деканатом, викладачами, структурними підрозділами закладу. Механізм запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, неетичних практик під час оцінюванні відображено в Етичному кодексі ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/mEmIIFZ>), Правилах академічної доброчесності у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/NEmISsA>) та передбачає такі заходи: участь в екзамені двох викладачів; контроль проведення іспиту у тестовій формі викладачем із іншої кафедри за поданням деканату; проведення тестування на платформі Moodle. Окреслені запобіжні заходи є дієвими, забезпечують прозорість і ефективність проведення контролю, що підтверджено у процесі онлайн зустрічі з представниками органів самоврядування Головатий М., Глашук М., Андрійчук А., Гараджій П., здобувачами освіти за ОП Соколова О., Романів Х., Петей К., Григорак А. ЕГ з'ясовано, що скарги щодо оцінювання здобувачів освіти, відрухування або перескладання розглядаються на рівні деканату або апеляційною комісією, у складі якої є представник студентського самоврядування. У ході зустрічей з фокус-групами виявлено, що випадків необ'єктивного оцінювання, конфліктних ситуацій у процесі реалізації ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЧНУ імені Юрія Федьковича створено Комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту (<https://cutt.ly/DEmIE8h>). Популяризація заходів з академічної доброчесності здійснюється шляхом розміщення нормативних документів і методичних матеріалів з питань академічної доброчесності в рубриках «Академічна доброчесність» на сайті університету (<https://cutt.ly/NEmIC9y>), факультету педагогіки, психології та соціальної роботи (<https://cutt.ly/4EVpSQM>), кафедри педагогіки та методики початкової освіти (<https://cutt.ly/nEmI8ea>). Колектив Університету та здобувачі освіти дотримуються процедур академічної доброчесності, спираючись на внутрішні нормативні документи, зокрема Етичний кодекс ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/dEmOys7>), Правила академічної доброчесності у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/kEmOsKz>), Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/NEmOh4W>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/oEmOzkp>). У ході зустрічей із фокус-групами з'ясовано, що перевірка наукових, кваліфікаційних робіт здійснюється за допомогою інтернет-системи Unicheck (<https://cutt.ly/TEmOvPi>). У ЗВО формування культури академічної доброчесності НПП і студентів здійснюється шляхом проведення семінарів, консультацій, позааудиторних заходів (<https://cutt.ly/kEmOTWV>). За свідченням фокус-груп популяризація академічної доброчесності здійснюється постійно у процесі аудиторних занять, під час організації консультацій, наукових заходів, дискусій, методичних семінарів із академічної доброчесності (<https://cutt.ly/eEmOSu1>, <https://cutt.ly/nEVfszx>). На ОП проводиться онлайн опитувань НПП і здобувачів з питань академічної доброчесності, організацію яких здійснює завідувач кафедри проф. Романюк С.З. і відповідальна за академічну доброчесність доц. Шестобуз О.С. (<https://cutt.ly/VEmOGij>). Питаннями академічної доброчесності опікується також Центр забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/xEVf7lt>). ЕГ вважає за необхідне зазначити, що зустрічі з НПП та здобувачами освіти засвідчили наявність у ЗВО сформованої культури академічної доброчесності як важливого складника внутрішньої системи якості вищої освіти. Фактів порушень академічної доброчесності на ОП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Чіткі та зрозумілі процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів, їх доступність для учасників освітнього процесу. 2. Дієвий механізм запобігання фактів плагіату серед студентів та академічного персоналу. 3. Популяризація академічної доброчесності у процесі проведення консультацій, наукових заходів регіонального та міжнародного рівнів, дискусій, тренінгів тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Переглянути відповідальність за виявлені випадки плагіату з боку студентів та науково-педагогічних працівників. 2. Посилити імплементацію міжнародних практик академічної доброчесності в змістовому наповненні освітніх компонентів та провадженні освітнього процесу. 3. Розробити чіткі критерії оцінювання різних видів діяльності здобувачів під час проходження професійної (організаційно-методичної) практики і професійної (педагогічної) практики.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Установлена відповідність за Критерієм 5. Наявні форми контролю та їх синергія дають змогу об'єктивно оцінити результати навчання здобувачів вищої освіти. Визначено чіткі та зрозумілі процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів, які є доступними для студентів і НПП. На офіційному сайті університету висвітлено інформацію з питань дотримання академічної доброчесності. Засвідчено популяризацію академічної доброчесності у процесі проведення різноманітних заходів регіонального та міжнародного рівнів, дискусій, консультацій, тренінгів. У ЗВО здійснюється постійний моніторинг стану сформованості академічної доброчесності здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників за допомогою онлайн анкетування. Водночас, експертною групою виявлено слабку сторону, яка стосується відсутності чітких критеріїв оцінювання здобувачів освіти за кожен вид діяльності під час проходження практик (мінімальна і максимальна кількість балів за проведення уроків, написання звіту, захисту практики тощо, що в сукупності становить 100 балів). Слабка сторона не є суттєвою і може бути усунена у процесі оновлення ОП. Експертна група рекомендує визначити чіткі межі відповідальності за виявлені випадки плагіату викладачів і студентів, зокрема у кваліфікаційних роботах, а також посилити імплементацію міжнародних практик академічної доброчесності в організацію освітнього процесу та змістове наповнення освітніх компонентів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Установлено, що НПП, задіяні до реалізації ОП, мають відповідну академічну та професійну кваліфікації, забезпечують досягнення заявлених цілей та ПРН. Навчальний процес за ОП забезпечують 3 доктори і 14 кандидатів наук. Проведені зустрічі, проаналізовані сертифікати й посвідчення дозволяють ЕГ стверджувати, що Іванчук М.Г. пройшла стажування у НПУ імені М.П.Драгоманова, Шевчук К.Д., Предик А.А., Піц І.І. проходили стажування в ТНПУ імені Володимира Гнатюка, гарант ОП Романюк С.З. стажувалася у Жешувському університеті та Всеукраїнській літній школі «Морський Workshop з професійними хмарами та STEM» (Одеса), Гордійчук О.Є. брала участь у «Inclusive Practices» (Грузія). Підвищення кваліфікації і професійний саморозвиток забезпечується в межах проекту «Фінська підтримка реформи української школи» (Романюк С.З., Прокоп І.С.), участь у вебінарах, тренінгах «Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальні матеріали» та ін. НПП підвищують кваліфікацію на конференціях, семінарах, майстер-класах, вебінарах, тренінгах, які за наявності відповідного сертифіката зараховуються Університетом відповідно до рішення Вченої ради факультету (протокол №2 від 30.09.2020 р.). Якісній організації освітнього процесу сприяє online-навчання «Основи користування Moodle» (<https://cutt.ly/KEmPOUw>). НПП (Романюк С.З., Шевчук К.Д., Прокоп І.С., Піц І.І., Гордійчук О.Є., Іванчук М.Г.) пройшли навчання тренерів з отриманням сертифікату у межах підготовки вчителів до впровадження Державного стандарту початкової освіти, що засвідчує можливість здійснювати підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження ДСПО (наказ МОН України №252 від 19.03.2018 р.), за результатами навчання викладачі Романюк С.З., Мафтин Л.В., Прокоп І.С., Піц І.І., Шевчук К.Д., Бигар Г.П. є експертами з сертифікації вчителів початкових класів (наказ Державної служби якості освіти №01-11/57 від 07.10.2020 р. та №01-11/62 від 17.09.2021 р.). Права і обов'язки НПП визначено у Положенні про підвищення кваліфікації НПП ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://cutt.ly/EEemPHVB>), Положенні про проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://cutt.ly/2EmPZGK>), Положенні про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<https://cutt.ly/ZEmPVTU>). ЕГ було здійснено аналіз кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОП. Кількість членів групи забезпечення є достатньою відповідно до п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30.12.2015 р. у редакції постанови КМУ від 24.03.2021 р. №365. ЕГ засвідчує повну відповідність академічної і професійної кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОП. Тематика наукових досліджень і публікацій НПП групи забезпечення ОП відповідає змісту ОК, які вони викладають (<https://cutt.ly/GEXerZn>). Моніторинг професійного рівня викладачів здійснюється шляхом анкетування студентів щодо оцінки рівня задоволення якістю викладання на ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/vEVQYvn>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими і прозорими, регламентуються Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/6EVTl2l>), Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/oEmP85j>). Конкурсний добір науково-педагогічних працівників проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента випускова кафедра організовує: звітування за попередню роботу та проведення пробної лекції, відкритого заняття в присутності науково-педагогічних працівників факультету. Під час здійснення обрання на посаду за конкурсом звертається увага на академічну та професійну кваліфікацію НПП, наявність стажувань (підвищення кваліфікації), опублікованих праць, у тому числі кількість публікацій у фахових виданнях та виданнях, індексованих базами Web of Science і Scopus, рейтингові показники. Дотримання порядку конкурсного відбору було підтверджено у ході спілкування з начальником відділу кадрів Яценюк Н.М., проректором з науково-педагогічної роботи з питань навчально-виховного процесу Марусик Т.В., гарантом ОП Романюк С.З та науково-педагогічними працівниками.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На підставі проведених зустрічей із різними категоріями стейкхолдерів та аналізу внутрішньої документації кафедри ЕГ виявлено і підтверджено факт залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП 013 Початкова освіта. Зокрема, Намака О.С. (директор комунальної установи «Глибоцький центр професійного розвитку педагогічних працівників») і Косован О.К. (головний спеціаліст управління освіти Чернівецької міської ради) запропонували з метою формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку майбутнього вчителя доповнити вибіркочну компоненту ОП дисциплінами «Культура фахового мовлення вчителя», «Психолого-педагогічні основи партнерської взаємодії в освітньому процесі», «Інноваційні технології виховання», «Здоров'язбережувальні технології у початковій школі», «Організація та режисура виховних заходів» (протокол №7 від 28.12.2020 р.); Цуркан Л.П. (директор Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації, член проектної групи ОП) вбачає доцільним посилення методичної складової практичної підготовки здобувачів вищої освіти введенням до обов'язкової компоненти організаційно-методичної практики (протокол №7 від 28.12.2020 р.); Лупуляк О.Г. (директорка Коровійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Чернівецької міської ради) запропонувала введення дисципліни, яка б поглиблювала знання та регіональний компонент ОП, запропонувала ввести курс методики навчання української мови як державної в школах з мовами навчання національних меншин (протокол №14 від 14.05.2020 р.); Кобевко А.П. (заступник директора з навчально-виховної роботи початкової школи Чернівецької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №27) запропонувала посилити підготовку фахівців до методичної роботи вчителя (протокол №4 від 05.11.2020 р.). В ході online зустрічі з'ясовано, що роботодавці беруть активну участь у семінарах, круглих столах, профорієнтаційних заходах, організації та проведенні практики, що відбуваються на базі ЧНУ імені Юрія Федьковича, в установах та організаціях роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі спілкування з гарантом ОП Романюк С.З. та адміністрацією Університету встановлено, що в межах підписаних договорів про співпрацю кафедри із ЗВО України проф. Янкович О.І. (завідувачка кафедрою педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка), доц. Онишків З.М. (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка) та зарубіжжя Мелоді Костюк (директорка відділу навчальних програм середньої школи Міністерства освіти Альберти (Канада), авторка навчальних програм і посібників, учителька з досвідом викладання української мови як другої, міжнародний консультант проекту «Навчаємось разом»), Яницька-Панек Тереза (проф. Державного закладу вищої освіти імені Стефана Баторія у Скерневіцах (Польща)) було проведено гостьові лекції. Під час проведення навчальних занять та професійного спілкування із здобувачами вищої освіти педагогіки-практики, представники роботодавців порушували такі проблеми: Кобевко А.П. (заступник директора з навчально-виховної роботи початкової школи Чернівецької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №27) «Самоосвіта – це потреба суспільства чи власного Я» (<https://cutt.ly/EEemAk1N>), Лупуляк О.Г. (директорка Коровійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Чернівецької міської ради) «Підготовка компетентнісного фахівця в умовах НУШ», Паламар Н.М. (заступник директора з навчально-виховної роботи спеціалізованої школи І ступеня №23 м.Чернівці) «Готовність майбутніх фахівців початкової школи до роботи в ЗЗСО в умовах НУШ», Маслова-Брукер Т.О. (начальник відділу (профконсультантом) Чернівецької міської філії Чернівецького обласного центру зайнятості з питань працевлаштування майбутніх випускників спеціальності «Початкова освіта») «Затребуваність та важливість професії вчителя початкових класів» (<https://cutt.ly/SEemAccz>, <https://cutt.ly/BEemAQkS>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ встановлено, що підвищення кваліфікації НПП регулюється Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/iEVYtiE>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/iEmAIVb>). Основними формами професійного розвитку викладачів, які викладають на ОП є навчання за програмою підвищення кваліфікації, стажування за індивідуальною програмою тощо. Підвищення кваліфікації НПП здійснюється відповідно до Перспективного плану підвищення кваліфікації викладачів кафедри педагогіки та методики початкової освіти (<https://cutt.ly/bEVYGiE>). Впродовж останніх років викладачі ОП відповідно до своїх професійних потреб та інтересів з урахуванням модернізаційних процесів в освітній галузі проходили стажування в закладах вищої освіти України і за її межами (Іванчук М.Г. – м.Київ; Романюк С.З., Федірчик Т.Д., Прокоп І.С., Піц І.І., Мафтин Л.В., Бигар Г.П., Шевчук К.Д., Предик А.А., Біленкова Л.М., Нікула Н.В., Шульга А.В. – м.Тернопіль; Шевчук К.Д., Предик А.А., Косташук О.І. – м.Львів; Романюк С.З. – м.Жешув (Польща), Федірчик Т.Д. – м.Кельце (Польща); Шевчук К.Д., Предик А.А., Біленкова Л.М., Шульга А.В., Нікула Н.В. – м.Ченстохово (Польща) (<https://cutt.ly/PEVI7ut>). ЕГ виявлено, що відповідно до Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/iEVYtiE>) викладачі мають можливість проходити підвищення кваліфікації за накопичувальною системою, яке зараховується за рішенням Вченої ради факультету (протокол №2 від 30.09.2020 р.). Це підтвердили під час зустрічей гарант ОП Романюк С.З. і науково-педагогічні працівники. Загальний обсяг підвищення кваліфікації протягом п'яти років не може бути меншим, ніж 6 кредитів ЄКТС. На підставі проведених зустрічей ЕГ виявлено, що в університеті організовано безкоштовний доступ до електронної бази Scopus і WoS для учасників освітнього процесу, наявні безкоштовні мовні курси для викладачів, які відвідують НПП кафедри, зокрема гарант ОП Романюк С.З.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У процесі зустрічі з ректором Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Петришиним Р.І., першим проректором Балухом В.О., деканом факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Федірчик Т.Д., гарантом ОП Романюк С.З. з'ясовано основні напрями діяльності закладу освіти. Виявлено зосередженість менеджменту університету на створенні сприятливих умов для всіх учасників освітнього процесу, зокрема і для постійного професійного розвитку викладацького складу. ЕГ виявила, що в Колективному договорі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/sEmAS8s>) визначено порядок та умови преміювання працівників. Менеджмент Університету стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом створення рейтингування викладачів за об'єктивними показниками науково-педагогічних досягнень відповідно до напрямів діяльності (<https://cutt.ly/UEmALo9>), морального (подання до галузевих відзнак та нагород) та матеріального (преміювання та ін.) стимулювання, що підтверджено під час зустрічей із гарантом ОП Романюк С.З. та викладацьким складом, залученим до реалізації ОП 013 Початкова освіта. На підставі зустрічі з менеджментом ЗВО ЕГ виявлено, що в Університеті науково-педагогічним працівникам виплачується надбавка до заробітної плати за високі досягнення відповідно до рейтингового оцінювання результатів праці, творчі і трудові досягнення, використання у викладацькій та виховній діяльності сучасних методів навчання і викладання (<https://cutt.ly/sEmAS8s>). Підвищенню викладацької майстерності викладачів кафедри сприяють засоби морального заохочення, зокрема почесними грамотами, нагрудними знаками і відзнаками нагороджено Федірчик Т.Д., Іванчук М.Г., Романюк С.З., Прокоп І.С., Нікулу Н.В. (<https://cutt.ly/EEHrn7f>), подяками і грамотами ректорату та профкому Університету відзначено Романюк С.З., Федірчик Т.Д., Шевчук К.Д., Бигар Г.П., Іванчук М.Г., Косташук О. І., Цуркан Т.Г., Шульга А.В.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів освітнім компонентам, які вони забезпечують на ОП. 2. Поширена практика залучення роботодавців і фахівців-практиків до організації та реалізації освітнього процесу, проведення аудиторних занять, підсумкової атестації. 3. Процедури конкурсного добору є прозорими й уможливають забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП. 4. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів шляхом впровадження власних програм підвищення кваліфікації (безкоштовні мовні курси). 5. Наявна практика морального і матеріального стимулювання розвитку професійної майстерності науково-педагогічних працівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Надавати можливість викладачам ОП набувати досвіду викладання у закордонних ЗВО-партнерах з метою імплементації іноземних практик викладання окремих дисциплін у підготовку українських фахівців. 2. Практикувати спільні публікації із зарубіжними дослідниками з метою підвищення якості навчання та викладання на ОП. 3. Підвищити публікаційну активність викладачів у виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus і WoS. 4. Сприяти і забезпечувати участь викладачів у грантових проєктах, програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом освітня програма відповідає Критерію 6. Академічна і професійна кваліфікація НПП відповідає освітнім компонентам і потребам ОП. Адміністрація ЗВО сприяє професійному розвитку науково-педагогічних працівників, підвищенню рівня їхньої професійної кваліфікації. Наявна дієва система морального і матеріального стимулювання розвитку педагогічної майстерності викладачів. Процедури конкурсного добору є чіткими і прозорими, забезпечують необхідний рівень професіоналізму НПП. Поширена практика залучення роботодавців, експертів галузі і фахівців-практиків до організації та реалізації освітнього процесу, що посилює можливість професійного зростання випускників ОП. Виявлені слабкі сторони мають рекомендаційний характер, не є суттєвими і можуть бути усунені у процесі подальшої реалізації ОП та підготовки її до нової редакції. Вони стосуються підвищення публікаційної активності науково-педагогічних працівників у виданнях, які індексуються у Scopus і Web of Science, забезпечення участі викладачів у програмах міжнародної академічної мобільності, грантових проєктах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси ОП відповідають її меті і завданням. Освітнє середовище в достатній мірі забезпечено сучасними навчально-методичними посібниками НУШ, власними розробками викладачів кафедри, зокрема гарантом ОП Романюк С.З., Піц І.І., Федірчик Т.Д., Шестобуз О.С., Іванчук М.Г., Цуркан Т.Г., Гордійчук О.Є., Шевчук К.Д., Гавриш І.І., Прокоп І.С. та ін. (<https://cutt.ly/kEEAbqO>). У ЗВО наявна практика зберігання наукових і науково-методичних видань у кафедральних бібліотеках, що перебувають під безпосереднім контролем лаборантів, а також факультетських бібліотеках загального призначення. Друковані ресурси бібліотеки за ОП представлені у незначному обсязі, про що було повідомлено заступником директора наукової бібліотеки Шилиюком О.І. За наданою ЕГ інформацією на кафедрі знаходяться друковані підручники для здобувачів з педагогіки, методик навчання в початковій школі тощо, в обсязі від 3 примірників. За словами заступника директора бібліотеки Шилиюка О.І. й гаранта ОП Романюк С.З., альтернативним рішенням є наявність електронних версій навчальних видань для здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/6EUJ4b5>). У ЗВО створено електронний репозитарій кваліфікаційних робіт із прямим доступом до програми перевірки на плагіат Unichack, що є альтернативою зберігання друкованих видань. Бібліотека забезпечує віддалений доступ для здобувачів і НПП до наукометричних баз WoS і Scopus (через пряме посилання із обмеженим доступом). Матеріально-технічна база кафедри представлена 2-ма комп'ютерними класами, мультимедійними проекторами в лекційних аудиторіях. На базі кафедри з 2015 р. функціонує навчальна лабораторія «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна» (<https://cutt.ly/GEVKKQ9E>), в якій проводяться круглі столи, міжнародні зустрічі тощо, та навчально-наукова лабораторія сучасного зразка «Теорія і практика розвитку Нової української школи» для проведення аудиторних занять (<https://cutt.ly/oEVKx2u>, <https://cutt.ly/bEvkoS5>). На кожному поверсі за ініціативи студентів створено рекреаційні куточки. Для організації освітнього процесу у ЗВО використовується платформа Moodle, де розміщено силабуси дисциплін, навчально-методичні матеріали, завдання для самостійної роботи тощо. Студенти можуть ознайомитися із силабусами на сайті кафедри (<https://cutt.ly/oEUKAvW>). Усі бажуючі, за словами студентів та заступника декана з навчально-виховної роботи Кармалюк С.П., можуть поселитися в студентський гуртожиток. База гуртожитку представлена 160 місцями (3 і 5 поверх), кімнатами самопідготовки із доступом до Wi-Fi. Гуртожиток забезпечений гарячою водою і належними умовами проживання, на першому поверсі встановлено автомат видачі питної води. Подана інформація підтверджена оглядом матеріально-технічної бази та на відповідних зустрічах. Докладний відео-опис також розміщено за посиланням: <https://cutt.ly/PEncnvS>.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Учасники освітнього процесу мають право безоплатного доступу до матеріально-технічної бази Університету, включаючи науково-методичне забезпечення, друковані та електронні ресурси бібліотеки (<https://cutt.ly/LEF1hQc>), комп'ютери та медіакомпоненти, лабораторії, кімнати самопідготовки тощо. Така організація освітнього процесу передбачена п. 8.17.8 Статуту ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/wEnzN9N>). ЕГ з'ясувала, що учасники освітнього процесу мають доступ до усієї нормативної бази ЗВО (<https://cutt.ly/nEF1YnV>, <https://cutt.ly/4EVLzDF>), ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/WEVZoOX>), силабусів навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/mEFodA2>), графіку освітнього процесу (<https://cutt.ly/dEFoAAP>), розкладу занять (<https://cutt.ly/2EVZk4q>) тощо. Уся необхідна інформація для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і всіх зацікавлених сторін розміщена на офіційному сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/vEVZL45>), на сайті факультету педагогіки, психології та соціальної роботи (<https://cutt.ly/NEVZ4y1>) та на сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти (<https://cutt.ly/LEVXwcB>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Питання соціального захисту, охорони праці і безпеки життєдіяльності НПП та здобувачів згідно з п.11.10 Статуту ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/wEnzN9N>) регулюються Колективним договором Університету (<https://cutt.ly/6EnzCNh>). Положення щодо прав та обов'язків здобувачів розміщено на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/dEnRNbd>). У період епідеміологічної ситуації вхід на територію ЗВО та гуртожитків відбувається в масках, на кожному поверсі наявні кімнати самоізоляції. На території Університету є пункт вакцинації. Студентам, що захворіли на Covid-19, передбачена матеріальна підтримка у розмірі 700-1700 грн. в залежності від ступеня тяжкості протікання хвороби. Пожежна безпека перевіряється щосеместрово. Дотримання ТБ підтверджено документально та на відповідних зустрічах. Для анонімного звернення здобувачів і НПП існує «Скринька довіри» (<https://cutt.ly/hER6FTP>). У ЗВО функціонує Комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/tERPtkl>), до складу якої входять представники кафедр факультету і представники ОСС. У ЗВО наявні безкоштовні мовні курси з вивчення англійської, румунської, польської, чеської, німецької, французької мов (<https://cutt.ly/tETeJtd>, <https://cutt.ly/hETeBrS>, <https://cutt.ly/eEnns16>). Здобувачі беруть участь у наукових заходах і конкурсах. Така діяльність заохочується шляхом виплати премій за призові місця здобувачам і керівникам наукових робіт. На базі кафедри функціонує науковий гурток «Пошук» (<https://cutt.ly/7EVVrok>) та клуб «Педагог» (<https://cutt.ly/gEnQMOR>). На факультеті наявні рекреаційні куточки, в рамках яких здійснюється зокрема обмін книжками «Взяв мою – постав свою». Здобувачі ОП беруть участь у різноманітних виховних і культурно-масових заходах (<https://cutt.ly/mEnQBjA>), волонтерській діяльності клубу «Волонтер», який функціонує на базі факультету, міських та обласних ініціативах і проєктах (Регіональний Дитячий інклюзивний культурно-мистецький фестиваль, «Карітас дарує дітям щастя», «Разом проти торгівлі людьми», «Підтримка шкільної інклюзії та батьківства в Україні», «Мені не байдуже в Україні» та ін.). За результатами спілкування з ОСС і вивчення нормативної бази (<https://cutt.ly/rEnbqKV>) виявлено, що здобувачі отримують академічну стипендію згідно рейтингу, а також соціальну та спеціальні стипендії. Згідно Правил призначення та виплати стипендій у ЧНУ імені Юрія Федьковича визначений ліміт стипендіатів, яким призначається академічна стипендія за результатами семестрового контролю (у діапазоні від 40% до 45%) фактичної кількості студентів денної форми, які навчаються за державним замовленням (п.2.2). На ОП спеціальні стипендії наразі студенти не отримують. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів у ЧНУ імені Юрія Федьковича здобувачі мають право навчатися за індивідуальним графіком (на ОП 28 працевлаштованих студентів). Для здобувачів, які користуються платними послугами є можливість здійснення онлайн оплат на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/2EnQoz8>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня і консультативна підтримка здобувачів здійснюється деканатом, НПП, ОСС та кураторами академічних груп. На сайті кафедри розміщено розклад занять і дзвінків, графік консультацій та індивідуальної роботи викладачів (<https://cutt.ly/AEnQ2Zm>). Організаційна, консультативна та інформаційна підтримка здійснюється внутрішньоуніверситетською програмою «студкуратор», що створена за ініціативи студентів і контролюється ОСС з метою зменшення навантаження на деканат та викладачів. За умови подання анкети та заяви, підтримку здобувачів здійснюють ще два студкуратори на групу. Освітня підтримка спостерігається у врегулюванні розкладу (дві зміни) для забезпечення здоров'язберігаючого навчання в режимі офлайн. На ОП 013 Початкова освіта існує практика реалізації програми «Подвійний диплом» (<https://cutt.ly/DEVmFA4>). Для участі у програмі необхідно пройти конкурсний відбір, який здійснюється під безпосереднім керівництвом працівників відділу міжнародних зв'язків Університету. Інформацію про можливість подвійного навчання здобувачі отримують від кураторів, із сайту ЗВО, у ході зустрічей з представниками польського університету-партнера. У ході зустрічі з'ясовано, що студенти володіють інформацією, знають механізм участі у програмі, який передбачає подачу електронної заявки і написання мотиваційного листа. Соціальна підтримка здобувачів забезпечується діяльністю студентської профспілки. У ЗВО функціонує студентська соціальна служба (<https://cutt.ly/2EnWYie>) та соціально-психологічний центр (<https://cutt.ly/4EnWEKq>), що займається індивідуальними і груповими консультаціями, організацією різних заходів в т.ч. за запитом кураторів та самих здобувачів, серед яких: просвітницькі заходи (зустріч із лікарями, правоохоронними органами тощо); розважальні (різноманітні заходи культурно-масового характеру), психологічно орієнтовані (зорієнтовані на вирішення проблем адаптації першокурсників, організації дистанційного навчання, самопрезентацій) тощо. Для забезпечення психологічної підтримки студентами-психологами факультету розроблено анонімний чат-бот. Студенти старших курсів та випускники, за потреби – викладачі консультують всіх

бажаючих з питань особистісної підтримки, життєвих труднощів, освітніх проблем тощо. Соціально-психологічну підтримку здобувачам, зокрема тим, які захворіли на Covid-19, надають куратори і волонтерські групи студентів. ЗВО на постійній основі інформує здобувачів про події на сайті Університету в розділі «Новини» та на сторінках в соціальних мережах у Facebook, Instagram. Інформування про нагальні події здійснюється кураторами, старостами груп у месенджерах (Viber, Telegram). Результати опитування здобувачів представлено на сайті університету (<https://cutt.ly/kEnvJkz>), які, за словами гаранта ОП Романюк С.З., формуються автоматично після завершення анкетування. ЕГ констатує, що у ЗВО наявні дієві процедури підтримки здобувачів, що було підтверджено під час відповідних зустрічей.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Порядок супроводу маломобільних груп і Технічний висновок про можливість доступності закладів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича розміщено на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/cEUSeH7>). Для здобувачів із особливими освітніми потребами кімнати гуртожитку розташовані на першому поверсі, перед входом у гуртожиток та навчальні корпуси ЗВО наявні пандуси. В Університеті функціонує клуб «Волонтер», діяльність якого спрямована на надання моральної і психологічної підтримки особам з особливими освітніми потребами, допомоги у пересуванні територією ЗВО тощо. На ОП 013 Початкова освіта особи з особливими освітніми потребами не навчаються. У ході зустрічі зі студентами підтверджено факт підтримки маломобільних груп здобувачів, які навчають на інших ОП. З метою підтримки осіб з особливими потребами студенти беруть участь у семінарах, конференціях, акціях тощо («Весняний ярмарок», присвячений дітям з особливими освітніми потребами, фестиваль культури та творчості для людей з інвалідністю «Сузір'я любові», флешмоб «Не вір очам: життя не чорнобіле» та ін.).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура вирішення та запобігання конфліктним ситуаціям чітко визначена і регулюється Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/PEnz3wz>), а також Етичним кодексом ЗВО (<https://cutt.ly/dEnz8Dk>). З метою уможливлення анонімних звернень наявна електронна та кафедральна «Скриньки довіри» (<https://cutt.ly/hER6FTP>). На базі факультету педагогіки, психології та соціальної роботи функціонує Комісія з етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/2ETtVvR>), яка негайно реагує на будь-які анонімні та інші звернення. Центром забезпечення якості освіти (ЗЯВО) проводиться анонімне опитування, зокрема щодо наявності випадків матеріального стимулювання викладачів для отримання додаткових балів під час складання сесії, упередженого ставлення тощо (<https://cutt.ly/ZEnY78z>). Однак участь у даному опитуванні брали здобувачі різних ОП факультету педагогіки, психології та соціальної роботи. Тому ЕГ не може опиратися на результати означеного опитування в межах реалізації ОП 013 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. На офіційному сайті ЗВО наявна рубрика «Запобігання корупції» (<https://cutt.ly/yEBefHW>). Уповноваженою особою з питань запобігання і протидії корупції в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича є Качур Василь Вікторович (наказ №334 від 12.11.2019 р.). Учасники освітнього процесу володіють інформацією про процедуру вирішення конфліктних ситуацій, що пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією тощо. Інформація підтверджена під час зустрічей зі здобувачами, представниками органів студентського самоврядування, академічним персоналом.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Функціонування у ЗВО одного з найпотужніших в Україні інституційного репозитарію (електронного архіву) навчальної літератури. 2. Наявність електронного репозитарію кваліфікаційних робіт студентів та дієвої процедури їх перевірки на плагіат. 3. Забезпечення науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти віддаленим доступом до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. 4. Створення і функціонування на базі кафедри навчальної лабораторії «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна» та лабораторії «Теорія і практика розвитку Нової української школи». 5. Наявна практика матеріальної підтримки здобувачів вищої освіти і викладачів, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на Covid-19. 6. Участь здобувачів вищої освіти у різноманітних наукових і освітньо-культурних заходах, зокрема таких, які спрямовані на підтримку осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Розглянути можливість доповнити бібліотечні фонди сучасними виданнями навчальної літератури для потреб здобувачів ОП 013 Початкова освіта, а також осучаснити матеріально-технічне забезпечення ОП інноваційними засобами навчання. 2. Сприяти поновленню обладнання лабораторії «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна» шляхом залучення зовнішніх джерел фінансування, зокрема у межах участі у грантових проєктах. 3. Розглянути можливість заохочення і залучення здобувачів ОП 013 Початкова освіта до участі у безкоштовних мовних курсах з іноземної мови. 4. Забезпечити проведення опитування магістрів ОП 013 Початкова освіта з питань дискримінації, корупції, сексуальних домагань тощо з подальшим розміщенням результатів на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Встановлено відповідність Критерію 7. Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО, навчально-методичне забезпечення ОП 013 Початкова освіта сприяють досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. Університет забезпечує безкоштовний і безперешкодний доступ науково-педагогічних працівників і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, які є необхідними для навчальної, науково-дослідної і викладацької діяльності. В Університеті функціонує один із найпотужніших в Україні інституційний репозитарій навчальної літератури, наявний електронний репозитарій кваліфікаційних робіт студентів. Забезпечена можливість НПП і студентам віддаленого доступу до наукометричних баз даних Scopus і WoS. Освітнє середовище ЗВО є безпечним для здоров'я і життя здобувачів освіти, дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. В Університеті забезпечено достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку студентів. У ЗВО функціонує навчальна лабораторія «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна» та лабораторія «Теорія і практика розвитку Нової української школи». Наявна практика матеріальної підтримки здобувачів і викладачів, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на Covid-19. Створено належні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами. Водночас, експертна група виокремила несуттєві слабкі сторони, які носять рекомендаційний характер і можуть бути усунені під час оновлення ОП. Зокрема, рекомендуємо доповнити бібліотечні фонди сучасними виданнями навчальної літератури за ОП, оновити обладнання лабораторії «Професійне та особистісне зростання педагога імені Івана Зязюна». Позитивним впливом на ОП позначиться залучення здобувачів до участі у безкоштовних мовних курсах з іноземної мови та проведення опитування здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП 013 Початкова освіта (виключно даної ОП) з питань дискримінації, сексуальних домагань, корупції тощо.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО розроблення і перегляд освітніх програм регламентовано Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/yERQxkX>), Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/EERQORy>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/KEREULK>), Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/sEREQPy>). У ЗВО укладено збірник нормативних документів щодо внутрішнього забезпечення якості освіти у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/bERcXBR>). На сайті ЗВО наявна вкладка «Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті» (<https://cutt.ly/cERnxb>), на якій розміщено опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті (<https://cutt.ly/9ERnjGD>), нормативні документи щодо системи внутрішнього забезпечення якості (<https://cutt.ly/gERnvC1>), тематика постійно діючого семінару «Забезпечення якості вищої освіти» (<https://cutt.ly/YERnYJF>), мета, завдання і процедури діяльності Центру забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/hERnLzY>), моніторинг і результати опитування здобувачів (<https://cutt.ly/WERn3ne>). У розділі «Громадське обговорення» на сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти розміщено ОП 013 Початкова освіта, анкети для пропозицій роботодавців, викладачів, здобувачів, випускників (<https://cutt.ly/4EzSnlR>). У ході проведення акредитаційної експертизи ЕГ підтвердила, що у ЗВО наявні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Пропозиції щодо оновлення і удосконалення ОП вносять різні групи стейкхолдерів, зокрема академічна спільнота (Янкович О.І., Комар О.А., Олійр М.П.), роботодавці (Палійчук О.М., Паламар Н.М., Цуркан Л.П., Намака О.С., Косован О.К., Палій Н.Т.), науково-педагогічні працівники (Романюк С.З., Іванчук М.Г., Прокоп І.С., Шевчук К.Д., Гордійчук О.Є., Предик А.А., Шестобуз О.С.); здобувачі (Ніколайчук А., Ластівка Ю., Коваль О.) (протокол №10 від 15.05.2018 р., протокол №7 від 28.12.2020 р., протокол №14 від

14.05.2020 р.). Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що пропозиції щодо удосконалення ОП стейкхолдери надають під час засідань кафебри, проведення круглих столів, семінарів, вебінарів тощо (<https://cutt.ly/vEz2i06>, <https://cutt.ly/DEz2shq>, <https://cutt.ly/sEz2gUr>, <https://cutt.ly/MEz2xwq>, <https://cutt.ly/JEz8p54>, <https://cutt.ly/MEz8Q8J>, <https://cutt.ly/kEz8UL4>). На сайті кафебри розміщена таблиця пропозицій та результати внесених змін в ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/kEzAYd5>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Діяльність органів студентського самоврядування регулюється Положенням про органи студентського самоврядування ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/pQ9rXwT>). ЕГ зауважила, що здобувачі беруть участь у обговоренні і періодичному перегляді ОП, вирішенні питань забезпечення і моніторингу якості освітнього процесу. Пропозиції щодо покращення ОП студенти надають шляхом заповнення анкети на сайті кафебри (<https://cutt.ly/CERYWIm>), а також у процесі усних повідомлень кураторам груп, викладачам під час організації освітнього процесу, комунікації через студентський актив і органи студентського самоврядування, які в подальшому обговорюються на засіданнях кафебри та Вченій раді факультету і за їх доцільності враховуються у процесі перегляду ОП, змістового наповнення окремих ОК. Зокрема, здобувачі Ніколайчук А., Ластівка Ю., Коваль О. висловили пропозиції щодо доцільності вивчення дисциплін з проблем інклюзивного навчання (протокол №10 від 15.05.2018 р.), розширення переліку вибіркового дисциплін (протокол №7 від 28.12.2020 р.), впровадження курсів з проблем розвивального навчання, моніторингу навчальних досягнень учнів, запровадження інноваційних моделей навчання в освітній процес (протокол №14 від 14.05.2020 р.). ЕГ з'ясовано, що студентка Топало Я. як представник студентського самоврядування брала участь в опитуванні здобувачів вищої освіти, здобувачі Романишин З., Солонар Н. висловлювали думку щодо необхідності оптимізації практичної підготовки в закладах освіти. Студенти мають можливість вільно висловлювати свої думки завдяки анонімному опитуванню щодо якості викладання на ОП (<https://cutt.ly/JERIIWo>), яке проводить центр ЗЯВО, та задоволеності підготовкою за ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/GERIMUo>), що розміщене на сайті кафебри педагогіки та методики початкової освіти. Задля вдосконалення і покращення ОП на кафебри проводиться захід «Діалог з магістрами», під час якого здобувачі мають можливість висловити свої міркування і пропозиції щодо набуття фахових компетентностей, організації практичної підготовки та викладання вибіркового компонент, а також про задоволеність якістю освітнього процесу та рівнем професійної майстерності викладачів (<https://cutt.ly/oERP1VF>). У ЗВО функціонує Комісія з етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/tERP7kl>), яку створено відповідно до чинного законодавства України, Статуту Університету, Етичного кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича та наказу Університету про створення Комісії (наказ №106 від 02.04.2020 р.). До складу Комісії входять представники органів студентського самоврядування. Створенню комісії передувало загальноуніверситетське обговорення (<https://cutt.ly/REnT2pd>), в якому брали участь студенти, що підтвердив під час зустрічі в.о. голови студентського парламенту Гараджій П. Студенти безпосередньо (запит на створення рекреаційних куточків) та неопосередковано (опитування) приймають участь у розподілі та формуванні матеріальних ресурсів ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці беруть активну участь у періодичному перегляді ОП, вносять пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу. Так, за пропозиціями представників провідних закладів України було узгоджено перелік обов'язкових і вибіркового ОК (Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»), запроваджено організаційно-методичну практику (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), розширено перелік ВВД, внесено зміни у формулювання ПРН (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка), посилено інтеграцію освітнього процесу і науково-дослідницької роботи (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини). У процесі розробки ОП було враховано зарубіжний досвід підготовки фахівців у Вищій лінгвістичній школі у м.Ченстохово, Жешувському університеті, Гданській вищій гуманітарній школі (<https://cutt.ly/SWM6prfh>). Пропозиції щодо покращення ОП, розширення спектру вибіркового дисциплін, внесення змін у обов'язкові ОК, удосконалення практичної підготовки надали Палійчук О.М. – начальник управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області; Паламар Н.М. – заступник директора Чернівецької спеціалізованої школи I ступеня №23; Цуркан Л.П. – директор Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації; Намака О.С. – директор КУ «Глибоцький центр професійного розвитку педагогічних працівників»; Косован О.К. – головний спеціаліст управління освіти Чернівецької міської ради; Лупуляк О.Г. – директор Корівської ЗОШ I-III ступенів, Палій Н.Т. – директор педагогічного фахового коледжу ЧНУ імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 15.05.2018 р., протокол №4 від 05.11.2020 р., протокол №7 від 28.12.2020 р., протокол №14 від 14.05.2020 р., протокол №11/1 від 25.03.2021 р.). На сайті кафебри розміщено угоди з роботодавцями (<https://cutt.ly/tERFarc>). До обговорення питань покращення підготовки здобувачів у процесі проведення круглих столів, вебінарів, семінарів, захистів практик залучені вчителі і директори шкіл м.Чернівці і Чернівецької області (<https://cutt.ly/MEz8Q8J>, <https://cutt.ly/vEz2i06>, <https://cutt.ly/DEz2shq>, <https://cutt.ly/sEz2gUr>, <https://cutt.ly/MEz2xwq>, <https://cutt.ly/JEz8p54>, <https://cutt.ly/kEz8UL4>, <https://cutt.ly/qERGN42>), що було підтверджено у ході зустрічей з фокус-групами. На сайті кафебри для покращення ОП та якості підготовки фахівців розміщена анкета для роботодавців (<https://cutt.ly/CERJPBB>). У ході зустрічі

роботодавці запевнили, що задоволені підготовкою здобувачів, часто запрошують випускників кафедри на роботу в заклади освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ пересвідчилась, що на ОП наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. У ЗВО функціонує Асоціація випускників ЧНУ (<https://cutt.ly/3ERNz4Q>, <https://cutt.ly/5ER1F7M>). На сайті факультету розміщено інформацію про Асоціацію випускників (<https://cutt.ly/yERX4Oq>), яка реалізує проєкт «Відомі випускники: історія успіху», відомих випускників (<https://cutt.ly/6ERXPeu>), проєкт Концепції розвитку Асоціації випускників (<https://cutt.ly/FERCKdS>), план діяльності Асоціації випускників факультету (<https://cutt.ly/fERICpB>), а також електронну реєстрацію до Асоціації випускників (<https://cutt.ly/WERC3x5>). На сайті кафедри розміщено рубрику «Асоціація випускників» (<https://cutt.ly/IERBYlu>), яка містить інформацію про діяльність Асоціації випускників кафедри (<https://cutt.ly/aERNqa8>), аналітичну довідку про моніторинг стану працевлаштованості випускників (<https://cutt.ly/gERNPpk>), бланк інформації про відомих випускників (<https://cutt.ly/oERNFT5>). Керівниця Асоціації випускників кафедри доц. Богданюк А.М. бере активну участь у популяризації і зборі інформації про випускників у співпраці із кураторами груп і викладачами ОП (протокол №1 від 26.08.2020 р.). Контакти із випускниками встановлюються завдяки створенню груп в соціальних мережах Facebook (<https://cutt.ly/mERMbkn>) та Instagram (<https://cutt.ly/GERMi9>). ЕГ пересвідчилась, що діяльність Асоціації випускників дає змогу здійснювати моніторинг та аналіз стану працевлаштованості випускників, вивчати рівень затребуваності професії вчителя початкової школи на ринку праці в регіоні. На сайті кафедри у вкладці «Випускники» розміщено анкету для випускників кафедри щодо їх працевлаштування (<https://cutt.ly/bERVYHW>, <https://cutt.ly/IER05eq>). Під час зустрічей підтверджено факт працевлаштування випускників у закладах освіти м.Чернівці та Чернівецької області, зокрема Паламар Н.М. зауважила, що на посаді вчителя початкової школи наразі 7 випускників, які працюють за системою розвивального навчання, 1 – за традиційною системою, вихователів груп продовженого дня – 4 випускники. ЕГ виявлено тісну співпрацю кафедри із роботодавцями щодо працевлаштування випускників, проведення на ОП «Ярмарок вакансій». ЕГ зауважує, що викладацький склад кафедри є випускниками ОП, що свідчить про якісну підготовку фахівців. Випускники кафедри залучаються до проведення бінарних занять, проходять курси підвищення кваліфікації на базі Університету, про що під час зустрічі з випускниками повідомили Ховган І., Ластівка Ю. Випускники надають пропозиції щодо покращення якості ОП (<https://cutt.ly/BER9sLH>). У ході зустрічі випускники зауважили на доцільності введення в ОП дисциплін, які б підвищували інформаційну компетентність та медіаграмотність здобувачів, а також залучення їх до міжнародних заходів, що проводяться на кафедрі. ЕГ пересвідчилась, що випускники задоволені якістю професійної підготовки, підтримують тісні зв'язки з викладачами кафедри, залучені до процедур удосконалення якості ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедура періодичного перегляду ОП 013 Початкова освіта та реагування на виявлені недоліки регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/KEREULK>) і Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/sEREQPy>). Експертною групою з'ясовано, що у ЗВО наявна дієва система забезпечення якості вищої освіти. Задля проведення незаангажованих опитувань та відслідковування якості освітнього процесу в Університеті функціонує Центр забезпечення якості освіти (Центр ЗЯВО) (<https://cutt.ly/hETw9GJ>), під керівництвом проф. Іванчук М.Г. На сайті ЗВО у вільному доступі розміщено результати опитування здобувачів ОП 013 Початкова освіта щодо якості ОП, виявлення рівня залученості здобувачів до розроблення і покращення ОП, задоволеності рівнем викладання дисциплін, практичної підготовки, можливості вільного вибору дисциплін тощо (<https://cutt.ly/JETeWsf>), а також щодо удосконалення організації освітнього процесу та забезпечення якості підготовки студентів як майбутніх фахівців (<https://cutt.ly/eETiOvc>). ЕГ зауважує, що результати опитування узагальнені для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти різних ОП, що не дає змогу опиратися на результати отриманих досліджень. На сайті факультету педагогіки, психології та соціальної роботи у рубриці «Забезпечення якості вищої освіти» розміщено графіки внутрішнього контролю знань здобувачів (<https://cutt.ly/GETr8Rw>), інформацію про дотримання академічної доброчесності (<https://cutt.ly/VEtTe8C>), моніторингові дослідження якості освітньої діяльності кафедри (<https://cutt.ly/nETpkXm>) і факультету (<https://cutt.ly/BETtviZ>), якості навчальних досягнень студентів (<https://cutt.ly/BETtY14>), а також якості вищої освіти, зокрема опитування здобувачів щодо удосконалення організації освітнього процесу та забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців (<https://cutt.ly/BETySyJ>). На сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти у вкладці «Громадське обговорення» (<https://cutt.ly/cETuozu>) містяться анкети для роботодавців (<https://cutt.ly/KETiuf>), здобувачів (<https://cutt.ly/3ETu9AC>), викладачів (<https://cutt.ly/eETid9e>) і випускників (<https://cutt.ly/kETivUw>) для висловлення побажань і пропозицій стейкхолдерів щодо покращення ОП 013 Початкова освіта. На ОП наявний систематичний перегляд, реагування на недоліки та покращення ОП і освітнього процесу в цілому, що підтверджено протоколами кафедри (протокол №10 від 15.05.2018 р., протокол №4 від 05.11.2020 р., протокол №7 від 28.12.2020 р., протокол №14 від 14.05.2020 р., протокол №11/1 від 25.03.2021 р.) та під час зустрічей з фокус-групами.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП 013 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти є первинною, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, немає. Акредитаційної експертизи ОП 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/mETfWw9>) структура системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті передбачає такі інституційні рівні її функціонування: 1) здобувачі Університету та їх ініціативні групи, права ініціювання та моніторинг питань пов'язаних із інформаційним супроводом та підтримкою здобувачів освіти; 2) кафедри, гаранті програм, проєктні групи програм, викладачі які забезпечують освітні компоненти та ініціативні групи здобувачів освіти за ОП, роботодавці (на цьому рівні здійснюється безпосередня реалізація освітніх програм і проводиться поточний моніторинг щодо якості їх змісту й впровадження); 3) управлінська діяльність керівників структурних підрозділів, їх заступників, дорадчих рад (вченої, педагогічної рад, науково-методичної), органів студентського самоврядування та іншого персоналу менеджменту, яка забезпечує якісну освітню діяльність з реалізації освітніх програм на усіх рівнях вищої освіти. У ЧНУ імені Юрія Федьковича проводиться рейтингове оцінювання професійної діяльності викладачів, що було підтверджено під час зустрічей з керівником і менеджментом ЗВО і НПП. В Університеті наявна дієва система моніторингу, перегляду і вдосконалення ОП, що підтверджено результатами опитувань, протоколами засідань кафедри, у процесі проведення онлайн зустрічей з фокус-групами. Веб-сайт наукової бібліотеки забезпечує інформаційні потреби викладачів і студентів шляхом надання доступу до власних та віддалених джерел інформації (<https://cutt.ly/ZETxdkc>). Учасники освітнього процесу володіють достатньою інформацією про академічну доброчесність, дотримуються Етичного кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/SETlmmh>), Правил академічної доброчесності у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/JETIGQ7>) та інших нормативних документів ЗВО (<https://cutt.ly/zETlZQz>), беруть участь у заходах з популяризації академічної доброчесності (<https://cutt.ly/SETlM1W>). В рамках проєкту Academic IQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» на ОП проводиться опитування викладачів і студентів (<https://cutt.ly/fETzLYF>), регулярні зустрічі та семінари (<https://cutt.ly/xETz2mL>, <https://cutt.ly/VETz6Yu>). Кваліфікаційні роботи випускників перевіряються на плагіат за допомогою сервісу Unicheck, допустимий відсоток якого складає 20% (<https://cutt.ly/OETleY6>). Наявна дієва система формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, що здійснюється шляхом заповнення електронної анкети, яка розміщена на сайті кафедри (<https://cutt.ly/fETkY8X>). ЗВО доступний для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. На основі аналізу Відомостей про самооцінювання ОП, нормативних документів та зустрічей з фокус-групами під час акредитаційної експертизи, ЕГ зробила висновок, що в ЧНУ імені Юрія Федьковича сформована культура якості викладання і навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Створення і функціонування на ОП Асоціації випускників з метою відслідковування кар'єрного шляху випускників ОП 013 Початкова освіта. 2. Тісний зв'язок із випускниками ОП, їх залучення до організації освітнього процесу, зокрема проведення бінарних і гостьових лекцій, організації практичної підготовки здобувачів, участі у різноманітних культурно-освітніх і навчально-методичних заходах. 3. Наявна система моніторингу якості ОП шляхом проведення анонімного анкетування і опитування здобувачів, науково-педагогічних працівників, випускників і роботодавців. 4. Тісна співпраця із роботодавцями, їх залучення до перегляду та удосконалення ОП, організації освітнього процесу та практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Проводити опитування магістрів ОП 013 Початкова освіта та узагальнювати отримані результати (окремо від здобувачів інших ОП та рівнів вищої освіти) задля отримання достовірних даних щодо якості реалізації даної ОП. 2. Виходячи із реальної тісної співпраці НПП із роботодавцями і роботодавців між собою розглянути можливість створення на базі кафедри педагогіки та методики початкової освіти Асоціації (спілки, ради і т.п.) роботодавців, яка позитивно позначиться на реалізації ОП. 3.

Сприяти більш активному залученню представників органів студентського самоврядування до внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу у ЗВО. 4. Розглянути можливість розміщення анкети зворотнього зв'язку на платформі Moodle з метою оцінювання здобувачами рівня викладання кожного навчального курсу, а також рівня організації практики у закладах освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Найвищий рівень відповідності Критерію 8. У ЗВО дотримуються процедур розроблення, затвердження, моніторингу і перегляду ОП 013 Початкова освіта. Роботодавці беруть активну участь у процесі періодичного перегляду і оновлення ОП, залучені до організації освітнього процесу і практичної підготовки. Здобувачі вищої освіти беруть участь у перегляді ОП та інших процедурах забезпечення якості вищої освіти. У ЗВО функціонує Асоціація випускників, розроблено чітку і дієву систему збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, залучення їх до активної співпраці у напрямі реалізації та покращення ОП. Найважливішою сформована культура якості академічної спільноти, що сприяє безперервному розвитку ОП та освітньої діяльності загалом. В Університеті наявна дієва система внутрішнього забезпечення якості освіти за ОП. Експертною групою зауважено, що органи студентського самоврядування недостатньо залучені до внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу на ОП. Означена слабка сторона не є суттєвою і може бути усунена під час перегляду ОП. Позитивним впливом на реалізацію ОП 013 Початкова освіта позначиться створення і функціонування на базі кафедри або факультету Асоціації (спілки, ради і т.п.) роботодавців, а також розміщення анкети зворотного зв'язку на платформі Moodle з метою оцінювання здобувачами рівня викладання та інформаційного забезпечення кожного навчального курсу, організації практики у початковій школі в умовах змішаної та дистанційної форм організації навчання.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/mETfBw9>) ЗВО забезпечує доступність до інформації про діяльність Університету, спеціальності та освітні програми. Інформація про структуру та різні напрями діяльності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича оприлюднюється на офіційному сайті (<https://cutt.ly/eETv6GM>) та сайтах його структурних підрозділів згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту». На сайті Університету розміщено внутрішню законодавчу базу, результати участі університету у міжнародних рейтингових дослідженнях закладів вищої освіти, інформацію з кадрових питань, наукові та навчальні матеріали, загальні аналітичні матеріали про діяльність Університету, результати моніторингу якості освіти, інформацію для здобувачів вищої освіти. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Університету і структурних підрозділів, систематично оновлюється. Під час акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що здобувачі вищої освіти і науково-педагогічні працівники обізнані з нормативно-правовими документами, розміщеними на сайті, та дотримуються їх у процесі організації і здійснення освітньої діяльності. ЕГ встановлено, що правила і процедури, які визначають права та обов'язки учасників освітнього процесу є доступними, чіткими і зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП 013 Початкова освіта та анкети для отримання зворотного зв'язку оприлюднено на сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у розділі «Громадське обговорення» (<https://cutt.ly/pETmvah>). Затверджена Вченою радою ОП 013 Початкова освіта (протокол №1 від 01.02.2021 р., <https://cutt.ly/VETQpQV>), навчальний план (<https://cutt.ly/UETQhXB>), рецензії та відгуки на ОП (<https://cutt.ly/5ETQmdr>), таблиця пропозицій та результати внесених змін до ОП 013 Початкова освіта» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (<https://cutt.ly/DETQGIIF>), відомості про самооцінювання ОП (<https://cutt.ly/LETQL8G>) опубліковані на сайті кафедри у вкладці «Акредитація» (<https://cutt.ly/kETQ8A1>). ОП 013 Початкова освіта (2017-2021 рр.) (<https://cutt.ly/eETWpG5>) та силабуси навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/gETR03D>) розміщено на сайті кафедри у розділі «Освітні програми» (<https://cutt.ly/kETR43>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ засвідчує, що Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича своєчасно оприлюднює інформацію про ОП 013 Початкова освіта на офіційному сайті в достатньому обсязі для інформування суспільства та різних груп стейкхолдерів. ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/6ETTMWt>), силабуси навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/gETRo3D>, <https://cutt.ly/2ETRdYu>), анкети для висловлення пропозицій (<https://cutt.ly/XETYirP>) розміщено на сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти (<https://cutt.ly/4ETYQRK>). Інформація про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін міститься у розділах «Освітні програми» (<https://cutt.ly/kETRx43>), «Громадське обговорення» (<https://cutt.ly/pETmvah>), «Акредитація» (<https://cutt.ly/kETQ8A1>) на офіційному сайті кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. ОП 013 Початкова освіта (<https://cutt.ly/aETUogn>), а також силабуси загальноуніверситетських вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/4ETtWo>) розміщено на сайті факультету педагогіки, психології та соціальної роботи укладці «Навчальний процес» (<https://cutt.ly/OETIakt>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами та позитивними практиками експертна група вважає: 1. Наявність чітких і зрозумілих правил, які регулюють права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу ЗВО. 2. Інформація про ОП 013 Початкова освіта знаходиться у вільному доступі на веб-сайті ЗВО, її обсяг є достатнім для інформування абітурієнтів про ОП, а стейкхолдерів – про особливості її змісту та структури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: 1. Оприлюднювати результати опитування, зауваження та пропозиції всіх груп стейкхолдерів щодо удосконалення ОП 013 Початкова освіта на сайті ЗВО. 2. Підвищити рівень інформаційної прозорості освітньо-наукової діяльності за ОП у контексті її корисності для абітурієнтів, здобувачів вищої освіти, випускників, академічної спільноти та громадськості.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Встановлено відповідність Критерію 9. В Університеті розроблено зрозумілі і чіткі правила врегулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, яких дотримуються під час реалізації ОП 013 Початкова освіта. На веб-сайті ЗВО оприлюднено проект ОП 013 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти задля отримання пропозицій і зауважень від різних груп заінтересованих сторін. На офіційному сайті Університету своєчасно оприлюднюється інформація про ОП, її цілі, структуру, очікувані програмні результати навчання та освітні компоненти. Обсяг цієї інформації є достатнім для інформування абітурієнтів, стейкхолдерів, громадськості. Виявлені слабкі сторони не є суттєвими і мають рекомендаційний характер, зокрема експертна група вважає, що позитивним впливом на ОП 013 Початкова освіта позначиться підвищення рівня інформаційної політики сайту ЗВО щодо висвітлення новин і подій, які відбуваються на ОП, профорієнтаційної інформації задля популяризації спеціальності тощо, а також оприлюднення зауважень і пропозицій стейкхолдерів щодо покращення ОП 013 Початкова освіта на офіційному сайті Університету.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лійчук Любомира Василівна

Члени експертної групи

Сіранчук Наталія Миколаївна

Талалаєва Ольга Сергіївна